

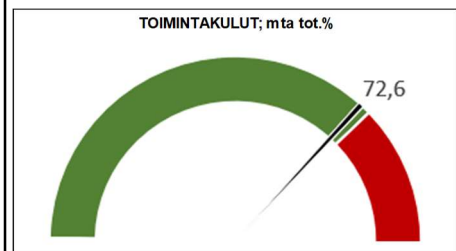
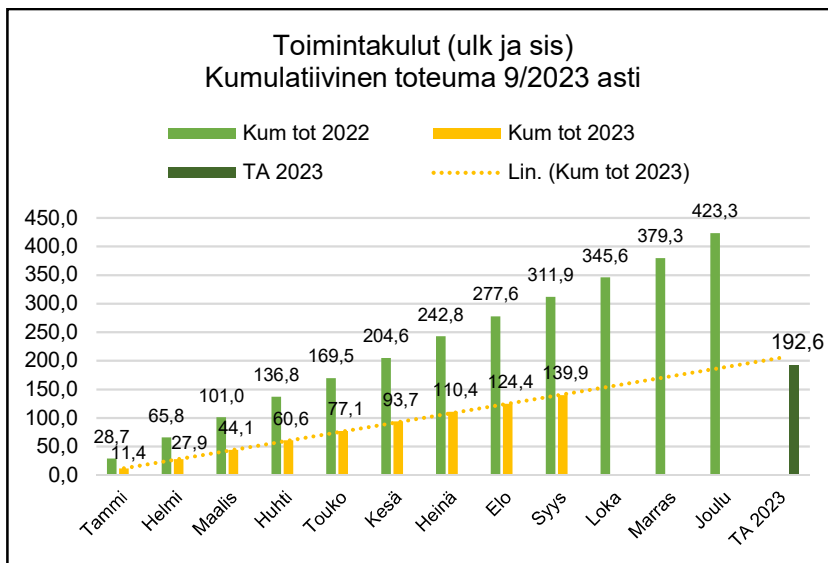
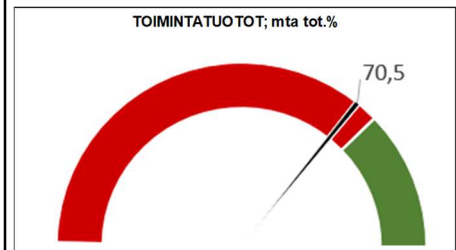
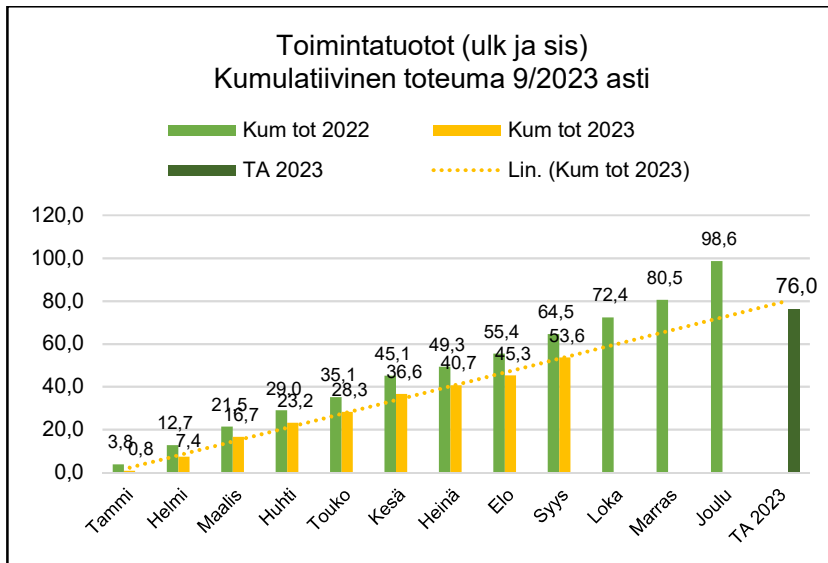

Salon kaupunki

Kuukausiraportti Syyskuu 2023

Toimintatuotot ja -kulut (koko kaupunki)

Ollennaiset talouteen ja toimintaan liittyvät tapahtumat

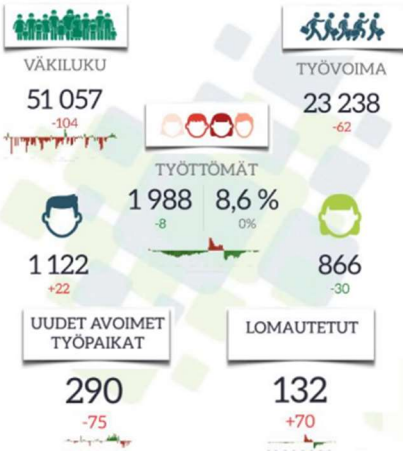
Työttömyysaste oli syyskuussa 8,6 % eli työttömiä oli 1 988 henkilöä, kun työttömyysaste vuodenvaihteessa oli 9,9 %. Työmarkkinatuen kuntaosuutta on maksettu tammi-syyskuulta 2,3 miljoonaa euroa. Vastaavalta ajalta vuonna 2022 maksettiin kuntaosuutta 2,5 miljoonaa euroa.

Asukasluku on kasvanut alkuvuoden aikana 82 henkilöllä verrattuna vuodenvaihteeseen. Tilastokeskuksen lokakuussa päivitetyn väestörakenteen ennakkotiedon mukaan syyskuun lopun asukasluku oli 51 051, kun asukasluku vuodenvaihteessa oli 50 969.

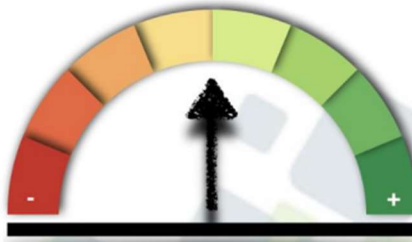

TYÖMARKKINAT

TILANNE

VERRATTUNA VUODENTAKAISEN

Työttömyyden lasku on pysähtynyt Salossa. Syyskuussa työttömiä oli 8 vähemmän kuin viime vuonna ja työttömyysprosentti oli 8,6.

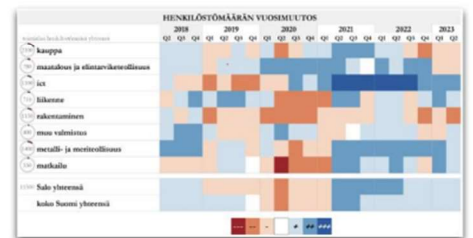
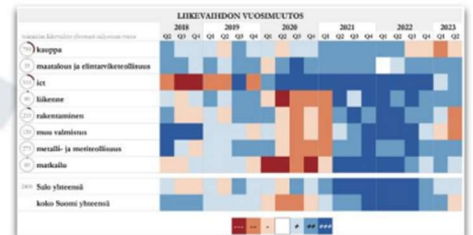
syyskuu

2023

SUHDANNETILANNE

TOIMIALOITTAIN

Lähde: Tilastokeskus, Suhdannepalvelu

Salon työttömyysprosentti oli syyskuun lopussa 8,6. Se on saman verran kuin viime vuonna ja yhtä suuri kuin Varsinais-Suomessa (8,6 %). Koko maan työttömyysprosentti oli 9,4 %.

Uusien avoimia työpaikkoja ilmoitettiin syyskuussa viidenneksen vähemmän kuin viime vuotta.

Vuoden ensimmäisten yhdeksä kuukauden aikana on Salossa pantu vireille 20 konkurssia, mikä kuusi enemmän kuin viime vuonna.

yrittäjien uudistuminen

tammii-syyskuu 2023

* Esityksessä on verrattu tämän vuoden tietoa viime vuoden vastaavaan ajankohtaan | Viimeisten 6 kuukauden kehitys ■ positiivinen kehitys ■ negatiivinen kehitys
Lähteet: Tilastokeskuksen Suhdannepalvelu/Varsinais-Suomen ELY-keskuksen työllisyyskatsaus/Toimiala Online/Patentti- ja rekisterihallituksen Virre-palvelu

SALON KAUPUNKI

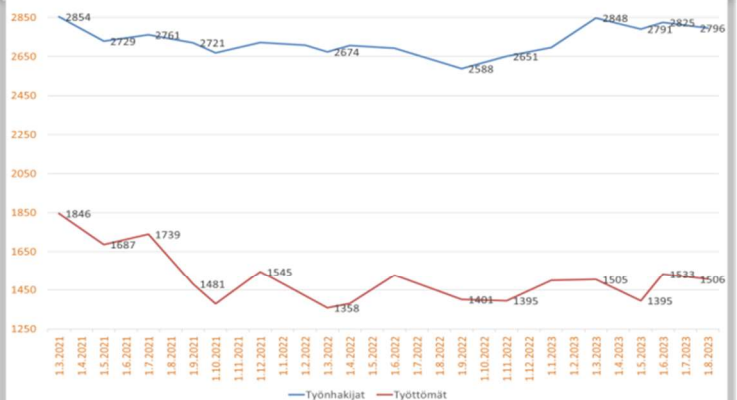
9/2023 salo

TYÖLLISYYDEN KUNTAKOKEILU

- Salon ja Someron kaupunkien sekä Kosken ja Marttilan kuntien yhteiset sopimusneuvottelut työllisyysalueen muodostamisesta saatiin syyskuussa päätökseen. Sopimuksen mukaan kunnat muodostavat työllisyysalueen, jossa vastuukuntana toimii Salon kaupunki. Sopimus sekä työvoimapaikavaroitusten järjestämissuunnitelma 1.1.2025 alkaen käsitellään kuntien päätöksenteossa syys-lokakuun aikana. Prosessi etenee jatkossa niin, että työ- ja elinkeinoministeriö tiedottaa selvistä työllisyysalueista marraskuun 2023 loppupuolella.
- Kuntouttavan työtoiminnan palvelu siirtyi hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä Varhan järjestämisvastuulle. Muutos aiheutti mm. paikkamäärien vähenemisen. Asiakasmäärissä on ollut viime kuukausina havaittavissa laskua. Syyskuun 2023 lopun tilastossa 183 salolaista oli kuntouttavan työtoiminnan palvelussa, syyskuun 2022 tilanteeseen verraten laskua oli 36 henkilöä (20 %).

- .Kuntakokeiluun asiakasmäärä pysyi syyskuussakin korkeana ja heijastaa yleisiä työmarkkinatilannetta Salon alueella. Lomautettujen määrä on lisääntynyt, vaikka yleisesti työttömien työnhakijoiden määrä ei suuresti ole kasvanutkaan.
- Kuntakokeilussa pyritään lisäämään työntantaja- ja yritysyhteistyötä. Voimassa järjestetty tapahtuma Työhaun syysmarkkinat 28.9. toi yhteen työnhakija-asiakkaita ja alueen työntantaja. Tapahtumassa kuultiin ajankohtaista tietoa yrittäjyydestä, työhausta ja työhaastattelusta, Chat Gpt:stä ja salolaisten yritysten rekrytointitarpeista.
- Syksyn aikana jatkuvat myös omavalmentajien yritysvierailut paikallisissa yrityksissä. Tämän vuoden aikana ollaan vierailtu jo Salo Solarilla ja Salva ry:llä.

Työnhakijat ja työttömät Salva kuntakokeilussa

Kokeiluun siirtyi 15.3.2021 2842 työnhakijaa

- Kuntakokeilussa oli 30.9.2023 asiakkaana 2831 (+269) työnhakijaa, joista työttömänä oli henkilöä 1519 (+138) eli työttömänä tai lomautettuna oli 54% asiakkaista.
- Keskimääräinen asiakasmäärä per omavalmentaja on noin 107 (-10) työnhakijaa. (Muutos 9/2022)

TMT-maksu
9/2023
245 696 e
muutos
9/2022
-15 897 e

300 pv
-18

1000 pv
-37

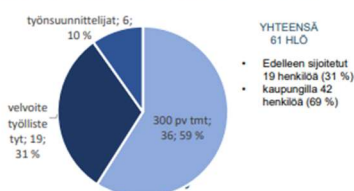

Yhteensä
532
-55

Salon osarahoittama työmarkkinatuki

Lähde: Etuustietopalvelu Kelmu

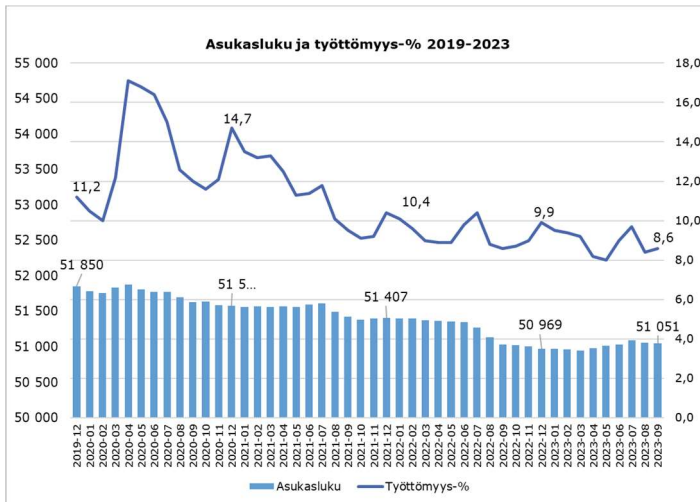
Kaupungin palkkatukityöllistäminen 2023

TYP, työllistymistä edistävä monilainen yhteispalvelu

Palvelussa yhteensä 156 (+10) asiakasta

- Uusia 6
- Päätyneet 9 (Muutos 9/2022)

VAKAVARAINEN TALOUS

Ulk.tuotot (milj.euroa)	MTA 2023	kum 9/2023	Tot-%	kum 9/2022
Toimintatuotot	37,5	26,0	69,2 %	32,6
Kunnallisvero	84,8	68,9	81,3 %	135,7
Kiinteistövero	14,5	12,0	82,7 %	11,8
Yhteisövero	11,1	10,6	95,5 %	15,3
Valtionosuudet	167,4	133,8	79,9 %	359,2
Rahoitustuotot	2,4	2,9	121,0 %	1,8
Yhteensä	317,6	254,2	80,0 %	556,4

Ulk.kulut (milj.euroa)	MTA 2023	kum 9/2023	Tot-%	kum 9/2022
Toimintakulut	154,1	112,3	72,9 %	280,0
* Henkilöstökulut	94,2	71,5	75,8 %	127,0
* Palvelujen ostot	34,9	23,3	66,8 %	123,6
* Aineet, tarvikkeet ja tav.	15,3	10,2	66,5 %	14,9
* Avustukset	6,4	4,8	74,0 %	9,8
* Muut toimintakulut	3,2	2,6	78,9 %	4,7
Investoinnit (netto)	17,6	6,5	36,7 %	9,9
Rahoituskulut	3,1	1,4	46,0 %	0,5
Yhteensä	174,8	120,2	68,7 %	290,3

Lainojen muutos	-4,1	-4,3	104,7 %	-7,8
Nettokassavirta	138,8	129,8	93,5 %	258,3

Kuntien ja kuntayhtymien talousraportointi valtiokonttorille

Kuntien ja kuntayhtymien lakisääteinen automaattinen talousraportointi valtiokonttorille käynnistyi vuoden 2021 alusta alkaen. www.tutkihallintoa.fi/kunnat -sivustolla on mahdollista seurata kuntien ja kuntayhtymien lakisääteisen automaattisen talousraportoinnin tilannetta ja raportoituja tietoja. Sivustolla on myös mahdollista vertailla eri kuntien raportoituja lukuja keskenään esim. väkilukuun suhteutettuna.

Tällä hetkellä sivustolla on nähtävissä mm. neljännesvuosiraportit Q1/2021 – Q3/2023. Lisäksi sivustolla on mm. kuntakonsernien tilinpäätöstiedot 2021 ja 2022, kunnan talousarvotiedot 2023 ja palvelukohtainen raportti tilinpäätöstiedoista 2021 ja 2022 sekä tietoja esiopetuksen, perusopetuksen, perusopetuslain mukaisen koulu- laisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ja lukiokoulutuksen taloudesta ja toiminnasta vuosilta 2021 ja 2022.

Toiminnassa tapahtuneet muutokset

Vuoden vaihteessa voimaan tulleen hyvinvointialueuudistuksen myötä sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi siirtyivät kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle. Muutoksella on ollut suuria vaikutuksia kuntien tehtäviin ja talouteen eivätkä talouden luvut näin ollen ole vertailtavina aiempien vuosien kanssa.

Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä kunnalle jäävistä tehtävistä edunvalvonta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät toiminnot, jotka aiemmin ovat olleet sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarviossa sisältyvät kaupunginhallituksen talousarvioon. Kaupunkikehityslautakunnan talousarvioon on lisätty uudistuksen yhteydessä kunnalle jäävistä tehtävistä Salon seudun työkeskus (Kolmituote) ja y-säätiöltä vuokratut tilat, jotka aiemmin ovat olleet sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarviossa. Lisäksi Salon kaupungin ja Someron kaupungin kesken on muodostettu sopimusperusteinen yhteistoiminta-alue ympäristöterveydenhuollon palvelujen tuottamiseksi alueella siten, että Salon kaupunki toimii 1.1.2023 alkaen alueen palvelut järjestävänä ns. vastuukuntana.

Kaupunginvaltuusto päätti 12.6.2023 § 43 organisaatiouudistuksesta. Päätöksen mukaan konsernipalveluiden toimiala aloittaa toimintansa 1.8.2023. Muut organisaation toimialat ovat sivistyspalveluiden toimiala, elinvoimapaalveluiden toimiala ja teknisten palveluiden toimiala, jotka aloittavat toimintansa 1.1.2024.

Koko kaupunki tuotot ja kulut

Laskennallinen toteuma syyskuun lopussa on 75,0 %.

Ulkoisten toimintatuottojen toteuma on 26,0 miljoonaa euroa. Vähennystä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden on noin 6,6 miljoonaa euroa eli 20,3%. Sosiaali- ja terveyslautakunnan osuus vuoden 2022 tammi-syyskuun toimintatuotoista on ollut 13,9 miljoonaa euroa. Talousarvion toimintatuotoista on toteutunut 69,2 % eli toimintatuotot ovat toteutuneet alle talousarvion.

Ulkoisten toimintakulujen toteuma on 112,3 miljoonaa euroa. Vähennystä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden on noin 167,7 miljoonaa euroa eli 59,9 %. Sosiaali- ja terveyslautakunnan osuus vuoden 2022 tammi-syyskuun toimintakuluista on ollut 167,0 miljoonaa euroa ja pelastustoimen osuus 3,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 talousarviosta on toimintakulujen osalta toteutunut 72,9 %, joten ulkoiset toimintakulut ovat kokonaisuutena talousarvion tasolla.

Toimintakate ja tilikauden tulos

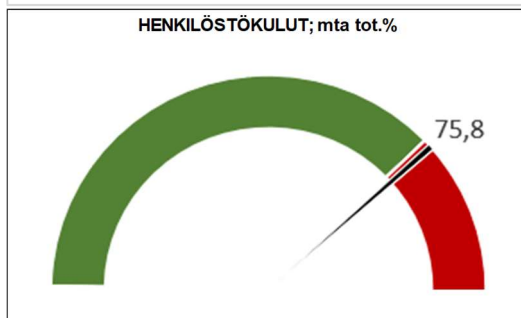
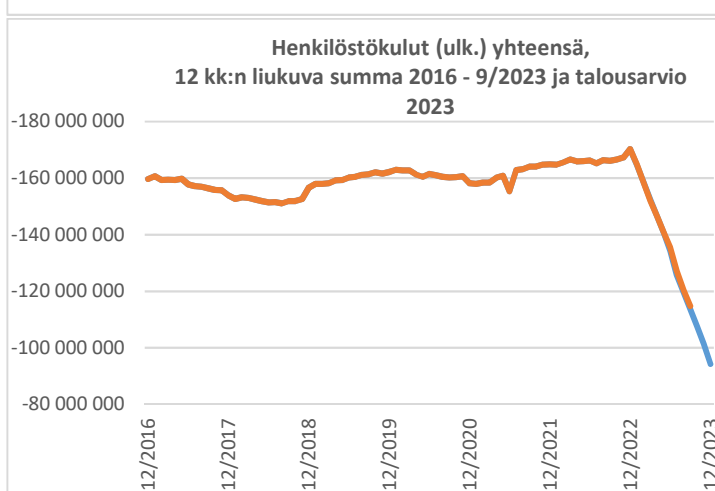
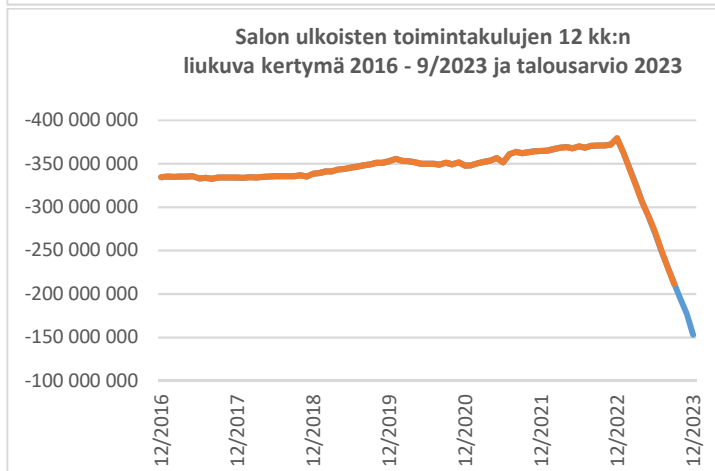
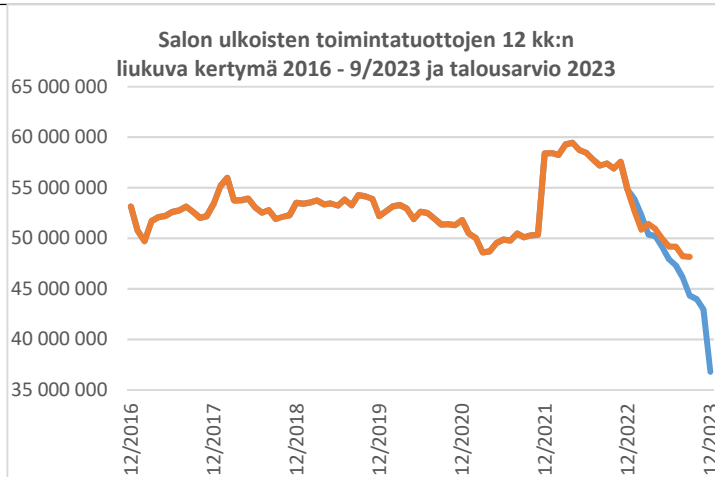
Valtuusto hyväksyi vuoden 2023 talousarvion kokouksessaan 12.12.2022 §110. Investointien lisämäärärahoista on päätetty valtuustossa 30.1.2023 § 4 80.000 euroa Perniön kirkonkylän koulun irtaimistoon, 6.3.2023 §14 80.000 euroa Vesilaitoksen irtaimistoon, 6.3.2023 §15 140.000 euroa Salon urheilupuiston peliolosuhteiden parantamiseen, 17.4.2023 § 28 45.000 euroa Ravitsemuspalveluiden patoihin ja 17.4.2023 § 26 840.000 euroa Kalliokodin hankintaan sekä 110.000 euroa käyttötuloon hankintaan liittyvien kulujen kattamiseen. Käyttötalouden lisämäärärahoista on päätetty valtuustossa 17.4.2023 §26 35.000 euroa liikennepalvelujen iltaliikennekokeiluun.

Toimintakate syyskuussa on -86,3 miljoonaa euroa ja se on 74,0 % talousarviosta eli hieman alle talousarvion. Viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna toimintakate on vahvistunut 161,1 miljoonaa euroa eli 65,1 %. Vuosikate on syyskuun tilanteen mukaan 27,8 miljoonaa euroa. Vuosikate on vahvistunut 12,9 miljoonaa euroa viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tilikauden ylijäämä on syyskuussa 16,2 miljoonaa euroa ja se on vahvistunut 12,8 miljoonaa euroa viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Ennuste

Vuoden 2023 ennuste on laadittu tuloslaskelman yhteyteen. Lokakuun kuntaliiton verotuloennuste ja oikaistut valtionosuuslaskelmat huomioiden tilikauden ylijäämä on tämän hetken arvion mukaan 12,3 miljoonaa euroa. Ennusteeseen liittyy epävarmuutta erityisesti verojen kehityksen suhteen. Lokakuun veroennusteessa ansiotulojen arvioitu kehitys on heikentynyt, mikä alentaa kunnallisverotuloja. Lisäksi kesäkuusta alkanut yhteisöveron verovuoden 2023 ennakkoverojen heikko kehitys on jatkunut edelleen. Ukrainan sodan vaikutukset muun muassa kustannusten nousuun ja tuotteiden saatavuuteen vaikuttavat edelleen toimintaan. Ennustetta päivitetään kuukausittain, kun saadaan uusia päivitettyjä tietoja verotuloennusteista ja valtionosuuksista sekä toimintamenojen toteumista.

Verotuotot

Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä tehtiin tuloveroprosentin leikkaukset vuodelle 2023 (12,64 prosenttiyksikköä) samansuuruisesti kaikilta kunnilta. Samassa yhteydessä myös kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennettiin, mistä johtuen myös yhteisövero laskee. Kaupunginvaltuusto on päättänyt 14.11.2022 kokouksessaan, että kunnallisveroprosentti vuonna 2023 on 8,11 ja kiinteistöveroprosentti pysyivät ennallaan.

Salon kaupungin kunnallisverotuottojen arvioidaan laskevan 51,1 prosenttia, yhteisöverojen laskevan 33,0 prosenttia ja kiinteistöverojen nousevan 5,4 prosenttia vuoden 2022 toteumaan verrattuna. Kuntaliiton lokakuussa päivitetyn veroennusteen perusteella verotuloja tulisi kertymään vuonna 2023 yhteensä 117,7 miljoonaa euroa. Kunnallisvero tulisi toteutumaan 88,7 miljoonan euron suuruisena, yhteisövero 12,8 miljoonan euron suuruisena ja kiinteistövero 16,2 miljoonan euron suuruisena. Verotulojen hyvää toteumaa selittää muun muassa kesäkuussa voimaan tulleet palkankorotukset sekä vuoden 2022 ns. verohännät. Veroennuste on se epävarma ja siihen on syytä suhtautua varovaisuuden periaatetta noudattaen. Lokakuun veroennusteessa on huomioitu verotilitykset syyskuuhun asti sekä verohallinnon julkaisemat ennakkotiedot valmistuvasta verotuksesta 2022.

Tammi-syyskuussa on saatu verotuottoja yhteensä 91,5 miljoonaa euroa, mikä on 71,3 miljoonaa euroa (-43,8 %) vähemmän viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Kunnallisverot vähenivät viime vuoteen verrattuna 66,8 miljoonaa euroa (-49,2 %) ja yhteisöverot 4,7 miljoonaa euroa (-30,7 %). Kiinteistöverot pysyivät viime vuoden tasolla.

Talousarviossa on verotulokertymäksi arvioitu 110,3 miljoonaa euroa ja talousarviosta on syyskuussa toteutunut 82,9%. Vuonna 2022 verotuottoja toteutui yhteensä 215,8 miljoonaa euroa.

Valtionosuudet

Kuntien valtionosuudet laskevat vuonna 2023 verrattuna vuoteen 2022 ja aleneminen johtuu pääasiassa hyvinvointialueuudistuksesta. Valtiovarainministeriö tarkistaa kunnilta hyvinvointialueille siirrettävien tulojen määrän koko maan tasolla eurolleen siirtyviä kuluja vastaavaksi vuoden 2022 talustietojen valmistuttua syksyllä 2023. Tarkistus otetaan huomioon kuntien valtionosuudessa vuodesta 2024 alkaen.

Valtionvarainministeriön tekemän vuoden 2023 päätöksen mukaan valtionosuuksien toteumaksi arvioitiin noin 28,2 miljoonaa euroa (ei sis. kotikuntakorvauksia). Kuukausittainen tilitys on noin 2,3 miljoonaa euroa. Talousarviossa valtionosuuksien määräksi on arvioitu 28,5 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Bruttoinvestointimenoista on syyskuuhun mennessä toteutunut 36,6 % eli 6,7 miljoonaa euroa. Nettoinvestoinnit olivat 6,6 miljoonaa euroa, sisältäen myyntivoitot ja tappiot.

Velka / asukas

Uutta pitkäaikaista lainaa ei ole nostettu, lainoja on lyhennetty tammi-syyskuun aikana 4,3 miljoonaa euroa. Lyhytaikaista (kuntatodistuksia) lainaa oli syyskuun lopussa käytössä 40,0 miljoonaa euroa. Lainamäärä oli syyskuun lopussa noin 80,4 miljoonaa euroa eli noin 1.575 euroa/asukas, kun lainamäärä vuoden vaihteessa oli 84,7 miljoonaa euroa eli 1.661 euroa/asukas. Syyskuun lopussa otettiin kuntatodistustalainaa 15 miljoonaa euroa, jolla varauduttiin lokakuussa erääntyvään kuntatodistustalainaan. Tästä johtuen syyskuun lopun lainamäärä on aiempaa raportointijaksosa korkeammalla tasolla. Korkotason nousu on lisännyt rahoituskuluja. Viime vuoden alkupuoliskolla lyhytaikaisen lainan korot olivat negatiivisia, korot ovat vuoden kuluessa nousseet, ollen syksyllä yli neljän prosentin. Maksuvalmius vuoden aikana turvataan tarvittaessa lyhytaikaisella lainalla.

Henkilöstökulut

Henkilöstökuluja on tammi-syyskuun aikana kirjattu 71,5 miljoonaa euroa. Vähennystä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden on noin 98,8 miljoonaa euroa eli 42 %. Sosiaali- ja terveystalokunnan osuus vuoden 2022 tammi-syyskuun henkilöstökuluista on ollut 78,2 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen toteuma talousarviosta on 75,8 %, joten henkilöstökulut ovat hieman yli talousarvion tason.

Kunta-alan sopimusratkaisut saatiin maaliskuussa lopulliseen muotoonsa ja sopimuskausi on 1.5.2022-30.4.2025. Vuonna 2023 kustannukset kasvavat kunta-alalla 4,85 prosenttia vuoden 2022 keskiarvoon verrattuna. Kesäkuusta alkaen henkilöstökustannuksia nostaa sopimuksen mukaisesti tehtävä yleiskorotus sekä järjestelyerät. Kesäkuussa maksettiin 467 euron kertapalkkio koko henkilöstölle, lisäksi toinen kertapalkkio (120 ja 150 euroa) maksettiin KVTESin tiettyjen sopimusten piirissä olevalle henkilöstölle. Kertapalkkioiden vaikutus henkilöstökustannuksiin oli n. 1,2 miljoonaa euroa.

- syyskuun laskennallinen tot% = 75 %

Tuloslaskelma 1000 € (ulkoinen)	TOT 9/2023	TA 2023	TA Muutokset	MTA 2023	TOT % MTA 2023	TOT 9/2022	Muutos ed. vuosi	Muutos% ed. vuosi	Ennuste TP 2023
Myyntituotot	9 841	14 154	0	14 154	69,5 %	10 595	-754	-7,1 %	14 439
Maksutuotot	1 901	2 898	0	2 898	65,6 %	13 215	-11 314	-85,6 %	2 629
Tuet ja avustukset	3 275	3 921	0	3 921	83,5 %	3 092	183	5,9 %	5 111
Muut toimintatuotot	10 973	16 564	0	16 564	66,2 %	5 725	5 248	91,7 %	16 170
Toimintatuotot yhteensä	25 990	37 537	0	37 537	69,2 %	32 627	-6 638	-20,3 %	38 349
Henkilöstökulut	-71 456	-94 237	0	-94 237	75,8 %	-127 007	55 551	-43,7 %	-95 411
Palvelujen ostot	-23 338	-34 883	-35	-34 918	66,8 %	-123 633	100 294	-81,1 %	-34 748
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 155	-15 263	0	-15 263	66,5 %	-14 909	4 754	-31,9 %	-15 577
Avustukset	-4 775	-6 450	0	-6 450	74,0 %	-9 758	4 983	-51,1 %	-6 680
Muut toimintakulut	-2 556	-3 130	-110	-3 240	78,9 %	-4 701	2 145	-45,6 %	-3 606
Toimintakulut yhteensä	-112 280	-153 962	-145	-154 107	72,9 %	-280 007	167 727	-59,9 %	-156 022
Toimintakate	-86 291	-116 425	-145	-116 570	74,0 %	-247 380	-161 089	65,1 %	-117 673
Kunnallisvero	68 919	84 750	0	84 750	81,3 %	135 726	-66 806	-49,2 %	88 730
Kiinteistövero	11 980	14 490	0	14 490	82,7 %	11 805	174	1,5 %	16 224
Yhteisövero	10 604	11 109	0	11 109	95,5 %	15 309	-4 705	-30,7 %	12 775
Verotulot	91 503	110 349	0	110 349	82,9 %	162 840	-71 338	-43,8 %	117 729
Kunnan peruspalvelujen v.o.	3 766	4 846	0	4 846	77,7 %	57 893	-54 127	-93,5 %	5 022
Verotuloihin perustuva v.o.	12 257	16 358	0	16 358	74,9 %	19 959	-7 702	-38,6 %	16 342
Opetus- ja kulttuuritoimen v.o.	-1 819	-2 094	0	-2 094	86,9 %	-1 570	-249	15,9 %	-2 426
Verotulomenetyksen kompens.	6 955	9 410	0	9 410	73,9 %	21 882	-14 927	-68,2 %	9 274
Valtionosuudet	21 159	28 520	0	28 520	74,2 %	98 164	-77 005	-78,4 %	28 212
Korkotuotot	119	546	0	546	21,8 %	183	-64	-34,8 %	546
Muut rahoitusuotot	2 752	1 827	0	1 827	150,7 %	1 578	1 175	74,5 %	2 527
Korkokulut	-1 411	-1 500	0	-1 500	94,0 %	-461	-950	206,2 %	-1 700
Muut rahoituskulut	2	-1 565	0	-1 565	-0,1 %	3	-1	-27,7 %	-1 565
Rahoitusuotot ja -kulut	1 463	-692	0	-692	-211,3 %	1 302	161	12,3 %	-192
Vuosikate	27 834	21 752	-145	21 607	128,8 %	14 926	12 907	86,5 %	28 076
Sumu-poistot	-12 034	-16 278	0	-16 278	73,9 %	-11 887	-147	1,2 %	-16 278
Tilikauden tulos	15 799	5 474	-145	5 329	296,5 %	3 039	12 760	419,8 %	11 798
Poistoeron lisäys/vähennys	401	535	0	535	75,0 %	401	0	0,0 %	535
Tilikauden yli-/alijäämä	16 200	6 008	-145	5 863	276,3 %	3 440	12 760	370,9 %	12 333
INVESTOINNIT									
Investointikulut	-6 662	-17 003	-1 185	-18 188	36,6 %	-10 718	4 057	-37,8 %	-18 188
Investointituotot (luovutushinta)	191	560	0	560	34,2 %	835	-644	-77,1 %	560
Investoinnit, netto	-6 470	-16 443	-1 185	-17 628	36,7 %	-9 883	3 413	-34,5 %	-17 628

Kaupunginhallituksen talous- ja toimintaraportti

Syyskuu 2023 Kaupunki / Konserni

Konsernihallinto = tarkastusltk + keskusvaaliltk + kvalt + khall

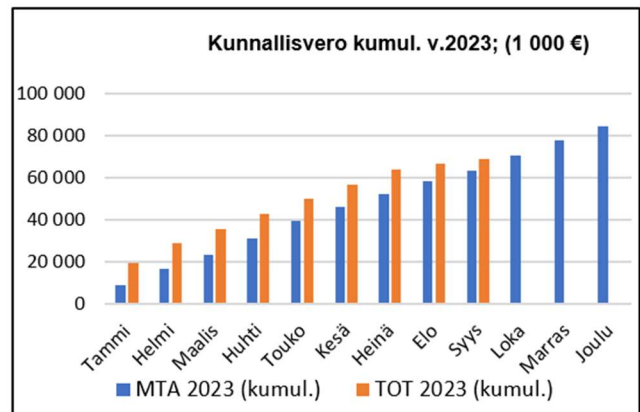
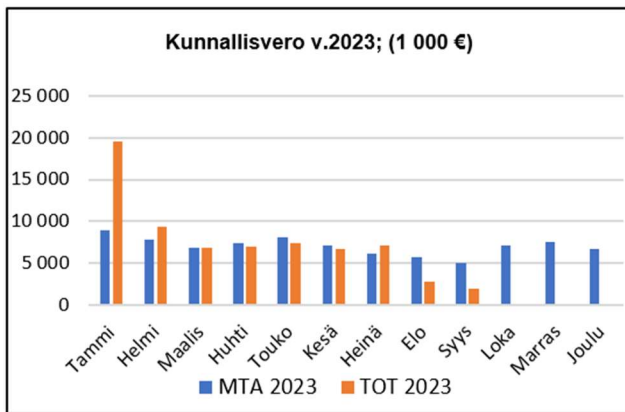
Tuloslaskelma 1000 € (ulkoinen)	TOT 9/2023	TA 2023	TA Muutokset	MTA 2023	TOT % TA 2023	TOT 9/2022	Muutos ed. vuosi	Muutos% ed. vuosi	Ennuste TP 2023
KONSERNIHALLINTO									
Toimintatuotot	965	1 741	6	1 747	55,3 %	385	581	150,9 %	1 910
Toimintakulut	-8 783	-13 100	-127	-13 227	66,4 %	-10 312	-1 530	-14,8 %	-13 712
Toimintakate	-7 817	-11 360	-121	-11 481	68,1 %	-9 927	2 110	-21,3 %	-11 802
SOSIAALI- JA TERVEYSLTK									
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %	13 927	-13 927	-100,0 %	0
Toimintakulut	0	0	0	0	0,0 %	-166 963	-166 963	-100,0 %	0
Toimintakate	0	0	0	0	0,0 %	-153 036	153 036	-100,0 %	0
OPETUSLTK									
Toimintatuotot	3 593	4 612	66	4 677	76,8 %	3 535	58	1,6 %	5 580
Toimintakulut	-55 747	-71 598	-95	-71 694	77,8 %	-51 593	4 154	8,1 %	-74 090
Toimintakate	-52 154	-66 987	-30	-67 016	77,8 %	-48 058	-4 096	8,5 %	-68 510
VAPAA-AJAN LTK									
Toimintatuotot	1 379	1 676	139	1 815	76,0 %	1 146	234	20,4 %	1 900
Toimintakulut	-6 683	-8 900	-216	-9 115	73,3 %	-6 382	301	4,7 %	-9 115
Toimintakate	-5 304	-7 224	-77	-7 301	72,6 %	-5 237	-67	1,3 %	-7 215
KAUPUNKIKEHITYSLTK									
Toimintatuotot	12 744	18 796	-216	18 580	68,6 %	6 335	6 409	101,2 %	18 580
Toimintakulut	-35 335	-52 226	309	-51 917	68,1 %	-39 799	-4 463	-11,2 %	-51 100
Toimintakate	-22 591	-33 430	93	-33 337	67,8 %	-33 463	10 872	-32,5 %	-32 520
RAKENNUS- JA YMP.LTK									
Toimintatuotot	957	1 426	0	1 426	67,1 %	765	192	25,1 %	1 410
Toimintakulut	-1 997	-2 958	0	-2 958	67,5 %	-1 743	254	14,6 %	-2 720
Toimintakate	-1 040	-1 531	0	-1 531	67,9 %	-978	-62	6,3 %	-1 310
VESIHUOLTOLAITOS									
Toimintatuotot	6 350	9 287	5	9 292	68,3 %	6 534	-184	-2,8 %	8 970
Toimintakulut	-3 735	-5 180	-16	-5 196	71,9 %	-3 214	521	16,2 %	-5 285
Toimintakate	2 615	4 107	-11	4 096	63,8 %	3 320	-704	-21,2 %	3 685
KÄYTTÖTALOUS YHT.									
Toimintatuotot	25 990	37 537	0	37 537	69,2 %	32 627	-6 638	-20,3 %	38 349
Toimintakulut	-112 280	-153 962	-145	-154 107	72,9 %	-280 007	-167 727	-59,9 %	-156 022
Toimintakate	-86 291	-116 425	-145	-116 570	74,0 %	-247 380	161 089	-65,1 %	-117 673

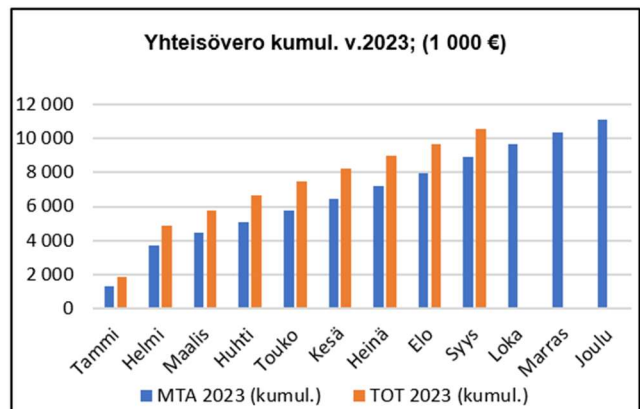
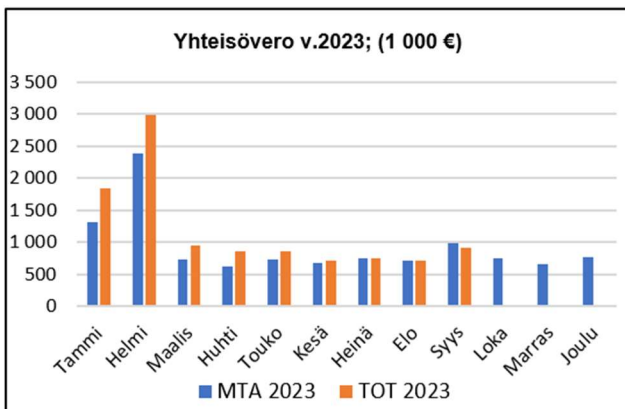

Verotuotot

Kunnallisvero	MTA 2023	TOT 2023	MTA 2023 (kumul.)	TOT 2023 (kumul.)
Tammi	9 004	19 501	9 004	19 501
Helmi	7 844	9 404	16 847	28 904
Maalis	6 894	6 903	23 742	35 807
Huhti	7 463	7 000	31 205	42 807
Touko	8 138	7 440	39 343	50 247
Kesä	7 109	6 752	46 451	56 999
Heinä	6 208	7 141	52 660	64 139
Elo	5 717	2 747	58 377	66 886
Syys	5 055	2 033	63 432	68 919
Loka	7 084		70 516	
Marras	7 485		78 001	
Joulu	6 749		84 750	
Yhteensä	84 750	68 919		

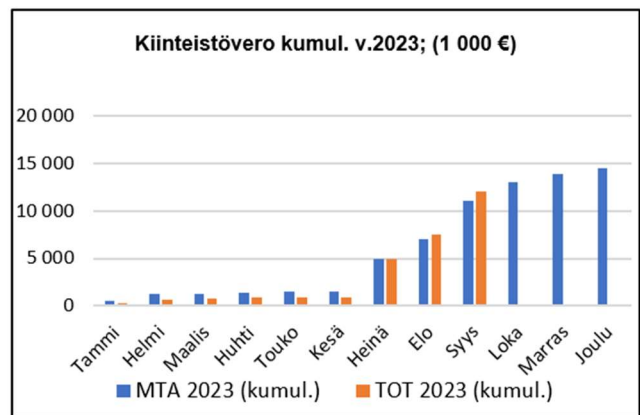
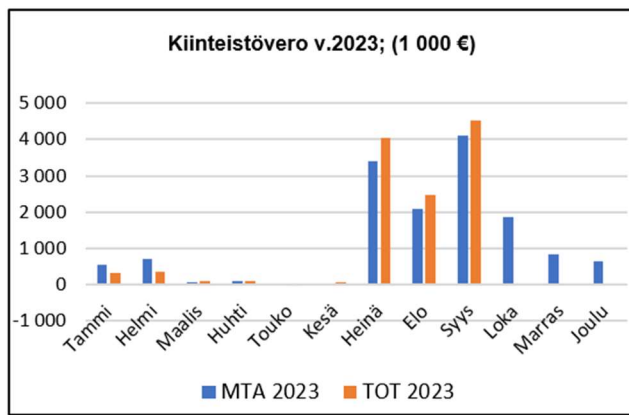

Yhteisövero	MTA 2023	TOT 2023	MTA 2023 (kumul.)	TOT 2023 (kumul.)
Tammi	1 320	1 842	1 320	1 842
Helmi	2 381	2 992	3 701	4 834
Maalis	732	949	4 433	5 783
Huhti	626	857	5 059	6 640
Touko	726	857	5 785	7 497
Kesä	685	723	6 470	8 219
Heinä	759	751	7 228	8 971
Elo	713	718	7 941	9 689
Syys	979	914	8 920	10 604
Loka	754		9 674	
Marras	662		10 337	
Joulu	772		11 109	
Yhteensä	11 109	10 604		

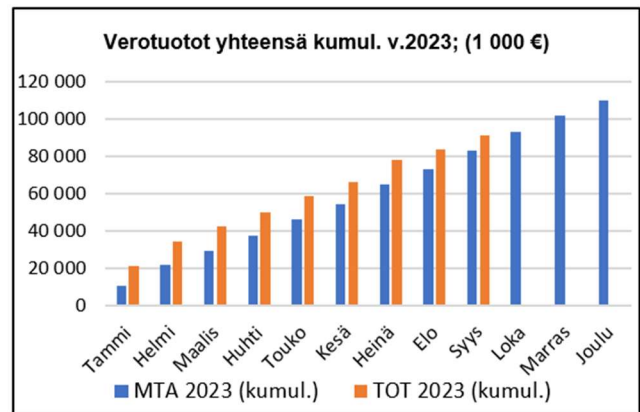
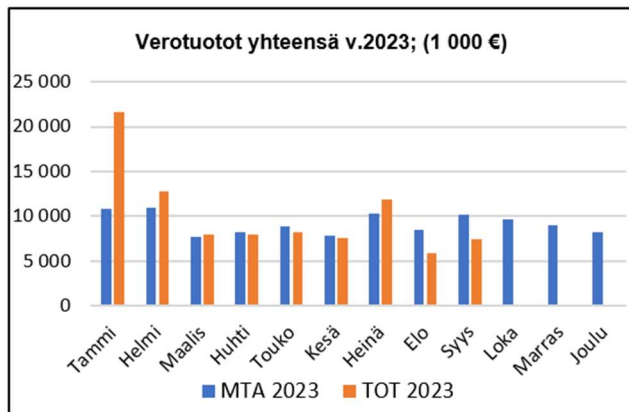

Kiinteistövero	MTA 2023	TOT 2023	MTA 2023 (kumul.)	TOT 2023 (kumul.)
Tammi	546	329	546	329
Helmi	711	352	1 257	680
Maalis	69	113	1 325	793
Huhti	115	106	1 440	899
Touko	49	-11	1 490	888
Kesä	35	80	1 525	967
Heinä	3 396	4 034	4 921	5 001
Elo	2 082	2 465	7 003	7 466
Syys	4 110	4 514	11 113	11 980
Loka	1 857		12 970	
Marras	856		13 826	
Joulu	664		14 490	
Yhteensä	14 490	11 980		

Verotuotot yhteensä	MTA 2023	TOT 2023	MTA 2023 (kumul.)	TOT 2023 (kumul.)
Tammi	10 869	21 672	10 869	21 672
Helmi	10 935	12 747	21 805	34 418
Maalis	7 695	7 965	29 500	42 383
Huhti	8 204	7 963	37 704	50 346
Touko	8 913	8 285	46 617	58 631
Kesä	7 829	7 554	54 446	66 185
Heinä	10 363	11 926	64 809	78 111
Elo	8 512	5 930	73 320	84 041
Syys	10 145	7 461	83 465	91 502
Loka	9 695		93 160	
Marras	9 004		102 164	
Joulu	8 185		110 349	
Yhteensä	110 349	91 502		

Syyskuu 2023 **Sivistyspalvelut** **Varhaiskasvatuspalvelut** **Perusopetus- ja nuorisopalvelut** **Lukiokoulutus ja musiikkiopisto**

Olellaiset toimintaan ja talouteen liittyvät tapahtumat

Varhaiskasvatuspalvelut

Salo on mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa elokuusta 2021 toukokuuhun 2024. Kokeiluun on Salosta valikoitu kuusi päiväkotia. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt kokeiluun osallistuvilla kunnilla avustusta kokeilusta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntä on ollut edelleen ennakoitua suurempaa ja 0-6 -vuotiaiden määrä ei ole vähentynyt, koska syntyneiden ikäluokat ovat pysyneet suhteellisen tasaisina. Vallitseva maailmantilanne on myös tuonut lisää alle kouluikäisiä lapsia Saloon sekä lapsiperheiden muuttovoitto.

Lasten määrä varhaiskasvatuksessa on lisääntynyt, erityisesti alle kolmevuotiaiden lasten osalta, joiden suhdelukumitoitus on 1:4. Tämä on lisännyt rakenteellisten paikkojen tarvetta ja tästä johtuen henkilöstöresursseja tarvitaan enemmän suhdeluvun mukaisen lakisääteisen palvelun järjestämiseen. Syyskuussa 2023 lapsia oli palvelupiirissä 17 enemmän kuin vuosi sitten. Varhaiskasvatustilain mukainen tuen uudistaminen on myös edellyttänyt nopeaa ja riittävää resurssointia lapsen tuen järjestämiseen.

Opetuslautakunta päätti avoimen varhaiskasvatuksen kerhojen maksuttomuudesta 1.8.2023 alkaen. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvoa päiväkotij- ja ryhmäperhepäivähoidon osalta korotettiin opetuslautakunnassa takautuvasti 1.1.2023 alkaen. Perhepäivähoidon kustannuskorvauksia korotettiin 1.1.2023 alkaen Kuntaliiton suosituksen mukaan. Varhaiskasvatusmaksuja koskeva laki muuttui 1.3.2023. Muutoksella perheiden varhaiskasvatusmaksujen perusteena olevia tuloeroja korotettiin noin 33 %, mikä tarkoittaa kaupungille tulojen pienentymistä sekä yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen kasvua. Lakimuutoksen sisältö ei ollut tiedossa talousarviota laadittaessa.

Muutoksilla on ollut negatiivinen vaikutus talouteen. Tulojen osalta asiakasmaksutuotot ovat pienentyneet noin 33% ja menojen osalta yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelikustannukset nousivat varhaiskasvatustalain maksumuutoksen ja palvelusetelikorotuksen takia.

Perusopetuspalvelut

Ukrainan kriisin jatkuminen on edellyttänyt valmistavan opetuksen ylimääräisten opetusryhmien toiminnan ylläpitämistä. Yhteensä valmistavan opetuksen opetusryhmiä on syyslukukaudella kahdeksan. Opetusta on koordinoitu OKM:n hankeavustuksella.

Perusopetuksessa on kiinnitetty erityistä huomiota oppilaiden hyvinvointitaitoihin. Keväällä päättyneen mielen hyvinvointiteeman jälkeen lukuvuoden painopisteenä on työrauhan ja kohtaamisen edistäminen. Kehittämistyön keskiössä on hyvinvoinnin vuosikellojen laatiminen ja toteuttaminen sekä yhteisöllinen opiskeluhoito kokonaisuutena.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyön palvelut ovat toimineet suunnitellusti vuoden 2023 aikana. Nuorisopalveluiden palveluspektri on laaja:

avointa nuorisotilatyötä, koulunuorisotyötä, leiri- ja retki-toimintaa, Suomen harrastamisen mallia ja kouluissa tehtävää kerhotyötä, nuorten kesätyöllistämistä, etsivää nuorisotyötä, yksilövalmennusta sekä nuorten työpajatoimintaa. Varhan aloittaminen vuoden 2023 alussa on vaikuttanut nuorten työpajatoimintaan osallistuvien nuorten ohjaukseen ja valmennuksen sisältöihin. Yhteistyökuvioita ja palvelumalleja kehitetään yhdessä Varhan kanssa.

Nuorisotyön avointen palveluiden nuorisotilakäyntimäärät olivat nousseet vuoden 2022 tammi-syyskuun ajanjaksoon verrattuna; käyntimääriä oli yhteensä 15369 (v. 2022 luku oli 14 501). Nuorten keskus Steissin käyntimäärät olivat nousseet 12% edelliseen vuoteen verrattuna. Avoimen nuorisotilatyön lisäksi nuorisopalvelut järjesti tai osallistui yhtenä toteuttajan 17 erilaiseen tapahtumaan, joihin osallistui 2210 nuorta. Leiri- ja retki-toimintaan osallistui 283 nuorta.

Kesäkaudella Salon kaupunki kesätyöllisti 130 nuorta kaupungin eri toimialueille. Lisäksi 300€:n kesätyösetelit menivät kaikki "kaupaksi", eli seteleitä jaettiin yhteensä 223 kpl:tta yrityksille, yhdistyksille jne. Liikennekaupunki palveli asiakkaita toukokuusta elokuuhun ja kävijämäärä oli yhteensä 3 390.

Etsivä nuorisotyön asiakkuuksia on ollut 172 nuoren/nuoren aikuisen kanssa. Asiakkaiden keski-ikä on 23 vuotta. Etsivän nuorisotyön palvelun on päättänyt tammi-syyskuun aikana 39 nuorta, joista 27% on ohjautunut työllistymistä tukeviin palveluihin tai opiskelemaan.

Lukiokoulutuksen palvelut

Lukiokoulutuksessa on opiskelijoiden hyvinvointia ja yhteisöllistä opiskeluhoitoa tuettu mm. yhteisöpedagogien resursseilla. Opiskelijoiden opiskelujen etenemistä on edistetty korona-avustuksella myös resurssiopettajan resurssin avulla. Resurssiopettaja toimii luokassa samanaikaisopettajana sekä antaa yksilö- ja pienryhmäopetusta tukea tarvitseville opiskelijoille. Myös vakituisten opettajien antamaa lisäopetusta on pystytty lisäämään korona-avustuksen ansiosta. Lisäopetukseen tarpeen arvioidaan olevan ilmeinen myös tulevina lukuvuosina.

Kaikki lukio-opiskelijat ovat nyt nk. maksuttomassa lukio-koulutuksessa. Opiskelijoille tarjotaan opetusmateriaali ja tietokone. Teknisiä haasteita on ilmennyt laitteiden osalta jonkin verran. Syksyn ylioppilaskirjoitukset sujui järjestelyjen osalta hyvin.

Musiikkiopisto

Oppilasvalinta lukuvuodelle 2023-2024 toteutettiin video-tehtävän kautta ja vapaana olevat oppilaspaikat täyttyivät elokuun täydennyshaun myötä. Varhaisiän musiikkikasvatustuksen ryhmiä käynnistyi syyslukukaudella 13 ryhmää.

Kevätlukukauden opetus päättyi musiikkiopiston yhteiseen kevätkuuhun. Syyslukukauden käynnistyttyä musiikkiopistolaiset ovat Taiteiden yö! -tapahtuman lisäksi järjestäneet omia oppilasilloja, joista osa on suoratoistettu. Syksyn aikana musiikkiopisto järjestää "Valoa marraskuuhun musaopistolta!" -näkyvyyspäivät sekä toteuttaa Napula-kulttuurikasvatussuunnitelman mukaiset päiväkotivierailut Halikon ja Teijon alueen päiväkoteihin.

Syyskuu 2023 **Sivistyspalvelut** **Varhaiskasvatuspalvelut** **Perusopetus- ja nuorisopalvelut** **Lukiokoulutus ja musiikkiopisto**

Varhaiskasvatus	09 / 2022	09 / 2023	Muutos
Päivähoitopaik. täyttöaste% (kunnallinen)	86,65	82,12	-5,2 %
Päivähoitopaik. käyttöaste % (kunnallinen)	69,66	74,71	7,2 %
Lapset varh.kasv. piirissä (yksityinen ja kunnallinen)	1 810	1 817	0,4 %
Kunnallisten perhepäivähoitajien määrä	20	19	-5,0 %
Lapsia/perhepäivähoitaja	3,30	3,11	

Perusopetus	syksy / 22	syksy / 23
Erityisopetuksen oppilaat / kaikki oppilaat	625 / 4781	640 / 4694
Oppilasmäärä / luokkien määrä	4781 / 288	4694 / 286
Oppilasmäärä / henkilöstö	4781 / 517	4694 / 522
Lukiokoulutus	syksy / 22	syksy / 23
Opiskelijat / opetushlöstö	892 / 56	836 / 55
Opiskelijat / opiskelupaikat	892 / 949	836 / 927

Musiikkiopisto	2022	2023	Muutos
Oppilasmäärä	396	395	-0,3 %

Syyskuu 2023

Sivistyspalvelut
Varhaiskasvatuspalvelut
Perusopetus- ja nuorisopalvelut
Lukiokoulutus ja musiikkiopisto

Talous

Syyskuun laskennallinen talousarvion toteumaprosentti on 75%.

Ulkoisia ja sisäisiä toimintatuottoja on tammi-syyskuun aikana toteutunut 3,6 miljoonaa euroa eli noin 76,8 % talousarviosta. Toteuma on samalla tasolla viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Myyntituottoja on tammi-syyskuun aikana kertynyt 480 000 euroa, joka on 48,5 % talousarviosta. Myyntituotot ovat laskeneet viime vuoteen verrattuna noin 280 000 euroa. Lasku johtuu pääosin valtionosuuksien mukana maksettavien kotikuntakorvaustulojen laskusta.

Maksutuottoja on kertynyt 1,0 miljoonaa euroa (60,3 %), joka on noin 340 000 euroa vähemmän viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Viime vuosien varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutokset ja indeksitarkistukset ovat vaikuttaneet alentavasti maksutuottojen kertymään aikaisempaan verrattuna. Varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksuja on toteutunut tammi-syyskuun aikana noin 760 000 euroa, joka on 59,7% talousarviosta. Kertymä on noin 256 000 euroa eli 25,1 % vähemmän verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan.

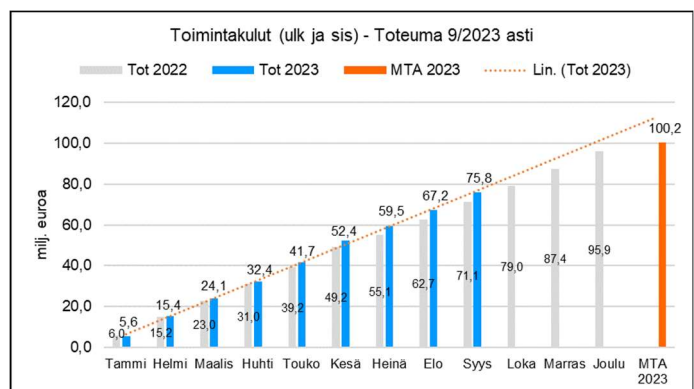
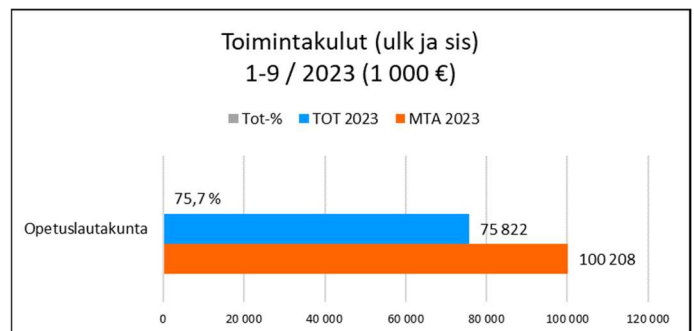
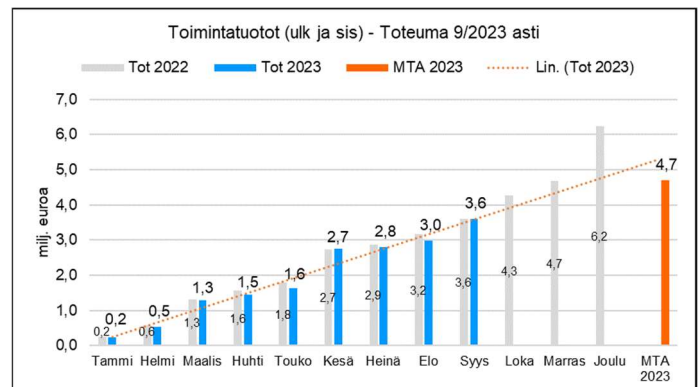
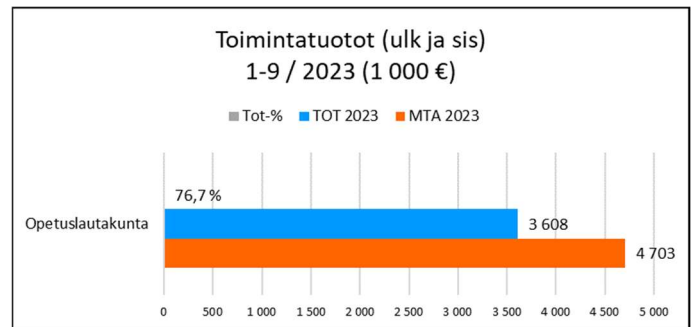
Hankeavustuksia on kirjattu 2,0 miljoonaa euroa, noin 640 000 euroa enemmän viime vuoteen verrattuna. Hankeavustukset nostavat toimintatuotot kokonaisuutena hieman yli talousarvion.

Ulkoisia ja sisäisiä toimintakuluja on toteutunut 75,8 miljoonaa euroa, kun vastaavana ajankohtana viime vuonna luku oli 71,1 miljoonaa euroa. Talousarvion toteuma toimintakulujen osalta on 75,7 %. Palvelujen ostoja on toteutunut tammi-syyskuun aikana talousarvioon nähden 71,2 %, aineita, tarvikkeita ja tavaroita 67,8 %, avustuksia 77,9 % ja muita toimintakuluja 73,7 %.

Henkilöstökuluja on kirjattu tammi-syyskuun aikana 46,6 miljoonaa euroa, joka on 78,1 % talousarviosta. Henkilöstökulut ovat nousseet viime vuoteen verrattuna noin 3,2 miljoonaa euroa eli 7,3 %.

Kunta-alan sopimusten sopimuskausi on 1.5.2022-30.4.2025. Perhepäivähoitajien palkkausjärjestelmä on uudistunut kokonaan 1.10.2022 lähtien. Kesäkuusta alkaen henkilöstökustannuksia nostaa yleiskorotus sekä järjestelyerät. Kesäkuussa maksettiin 467 euron kertapalkkio koko henkilöstölle, lisäksi toinen kertapalkkio (120 ja 150 euroa) maksettiin tiettyjen sopimusten piirissä olevalle henkilöstölle.

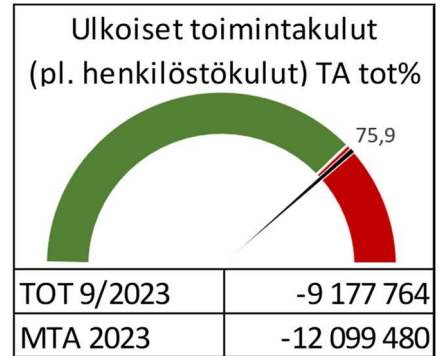
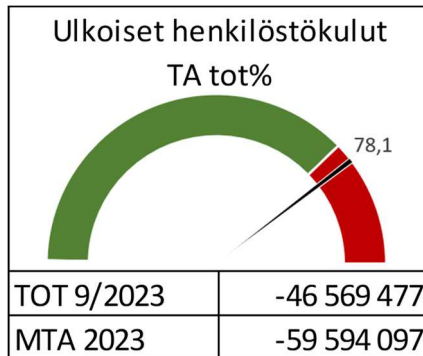
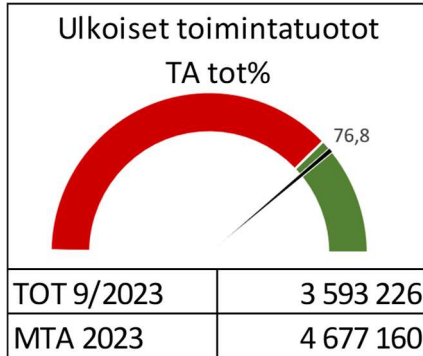
Vuoden 2023 talousarvio on nettositova lautakuntatasolla eli lautakuntien ulkoinen toimintakate on valtuuston nähden sitova. Lautakuntaa sitova ulkoinen toimintakate on -52,2 miljoonaa euroa, 77,8 % talousarviosta (-48,1 miljoonaa euroa ja 74,6 % v. 2022). Talousarvion toteumaa seurataan ja mahdolliset määrärahamuutosesitykset vietään kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Kaupunginhallituksen talous- ja toimintaraportti

Syyskuu 2023 **Sivistyspalvelut**
Varhaiskasvatuspalvelut
Perusopetus- ja nuorisopalvelut
Lukiokoulutus ja musiikkiopisto

TULOSLASKELMA 1 000 € (ulkoinen)	KUM TOT 9/2023	MTA 2023	TOT % MTA 2023	KUM TOT 9/2022	Muutos ed.vuosi	Muutos% ed.vuosi
Opetusltk yhteensä						
Myyntituotot	480	995	48,3 %	762	-282	-37,0 %
Maksutuotot	1 043	1 730	60,3 %	1 346	-303	-22,5 %
Tuet ja avustukset	2 046	1 915	106,9 %	1 406	640	45,5 %
Muut toimintatuotot	24	38	63,7 %	20	4	17,8 %
Toimintatuotot yhteensä	3 593	4 677	76,8 %	3 535	58	1,6 %
Henkilöstökulut	-46 569	-59 594	78,1 %	-43 395	3 174	7,3 %
Palvelujen ostot	-5 541	-6 916	80,1 %	-4 762	779	16,4 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 453	-2 165	67,1 %	-1 437	17	1,2 %
Avustukset	-1 327	-1 704	77,9 %	-1 247	80	6,4 %
Muut toimintakulut	-856	-1 315	65,1 %	-752	104	13,9 %
Toimintakulut yhteensä	-55 747	-71 694	77,8 %	-51 593	4 154	8,1 %
Toimintakate	-52 154	-67 016	77,8 %	-48 058	-4 096	-8,5 %
Sivistyspalveluiden hallinto						
toimintatuotot	0	0	0,0 %	0	0	0,0 %
toimintakulut	-134	-247	54,1 %	-142	8	-5,8 %
Varhaiskasvatuspalvelut						
toimintatuotot	1 677	2 220	75,5 %	1 439	238	16,5 %
toimintakulut	-20 159	-25 991	77,6 %	-17 898	-2 262	12,6 %
Perusopetuspalvelut						
toimintatuotot	1 310	1 589	82,4 %	1 613	-303	-18,8 %
toimintakulut	-28 197	-35 759	78,9 %	-26 877	-1 320	4,9 %
Nuorisopalvelut						
toimintatuotot	340	566	60,1 %	223	117	52,3 %
toimintakulut	-1 807	-2 435	74,2 %	-1 641	-166	10,1 %
Lukiokoulutus						
toimintatuotot	182	135	134,7 %	100	81	81,0 %
toimintakulut	-4 678	-6 190	75,6 %	-4 306	-372	8,6 %
Musiikkiopisto						
toimintatuotot	84	167	50,6 %	160	-75	-47,1 %
toimintakulut	-771	-1 072	71,9 %	-729	-43	5,9 %

Olennaiset toimintaan ja talouteen liittyvät tapahtumat

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden kolmas vuosineljännes toteutui niin huolto- ja hoitotöiden kuin liikunnanohjaus ja -neuvontapalveluiden osalta odotetusti.

Syksyn liikuntakurssien osallistujamäärät nousivat edellisen vuoden vastaavista jonkin verran. Syksyn kurssitarjontaa lisättiin myös mm. Voimaa Vanhuuteen- ohjelman voittoa kursseilla sekä lyhyillä vesijuoksuopaskursseilla. Liikuntaneuvonnan itseohjautuvuutta kehitettiin yhdessä Varha:n kanssa. Syksyn 2023 ohjaus- ja neuvontapalveluiden syyskauden ”herättäjänä” toteutettiin mm. erillinen terveys -ja hyvinvointitapahtuma ”miesten vuoro” ja lisättiin kohdennettua tiedottamista.

Liikuntatilojen osalta uimahalli saavutti 6 miljoonan kävijän rajapyykin kesäkuussa ja kaikkiaan syyskuun loppuun mennessä uimahallin käyttöaktiivisuus oli keskimäärin 10 % edellistä vuotta vilkkaampaa (154.951 käyntiä). Salohallin osalta kesällä käynnistyneen putkiremontin vaikutus itse palvelun käyttöön oli vähäistä eikä harjoittelu- tai otelukatkoja remontin vuoksi aiheutunut.

Ulkokenttien ja -alueiden osalta viileä kevät aiheutti haasteita niin palveluiden toteuttamiselle (luonnonnurmikenttien hoito) kuin itse käytölle ja siitä syntyville kustannuksille. Suomen Palloliiton olosuhdekriteerien osalta Jalkapallon 1. divisioonatason vaatima minimitaso saavutettiin erillisten irtainten investointien toteutuksien toimesta alkuvuodesta 2023.

Kirjastopalvelut

Vuoden yhdeksään ensimmäiseen kuukauteen mahtuu monenlaista. Lainausten määrä on noussut verrattuna kahteen edelliseen vuoteen. Elektronisten aineistojen käytöstä saamme tietoa vasta vuodenvaihteen jälkeen. Kokonaisuutena tilanteessa on havaittavissa jo tässä vaiheessa vuotta positiivista virettä. Helmikuussa Halikon kirjastossa otettiin käyttöön omatoimikirjastopalvelut. Elo-syyskuun vaihteessa kahdessa muussa omatoimikirjastossa (Kuusjoki ja Särkisalo) päivitettiin omatoimipalveluiden laitteistot. Samalla vaihtui palveluiden toimittaja. Tällä hetkellä kaikissa Salon omatoimikirjastopalveluissa on Mikro-Väylän laitteistot ja ohjelmat käytössä. On tarkoituksenmukaista, että kaikkia omatoimikirjastoja voidaan hallita samalla kulunvalvontalaitteistolla. Kun työntekijät perehdytetään käyttämään ohjelmistoja, he suoriutuvat eri tilanteissa kaikissa yksiköissä. Omatoimikirjastopalveluiden käyttöönotolla toteutamme sovittavaa aluepolitiikkaa. Asuinpaikasta ja asointipaikasta riippumatta asiakkaiden on mahdollista käyttää kirjaston palveluita. Automaatiotekniikan käyttöönotto sujuvoittaa monesti päivittäistä asioimista. Se ei kuitenkaan poista sitä tosiasiaa, että kehittämistyöhön ei ole käytännössä resursseja. Kehittäminen koskee niin koelmanhoitoa kuin kirjastolain § 2 määriteltyjä seikkoja yleisen kirjaston tehtävistä.

Keväällä starttasi viiden kirjaston yhteinen Luova lukutaito -hanke. Sen tavoitteena on lasten ja nuorten lukutaidon edistäminen. Hankkeen koordinoitavuudesta ja sisällöistä vastaa turkulainen sanataidepalveluita tuottava Kirjan talo ry. Turun kirjamesuilla hanketta esiteltiin Kirjan talon messuosastolla. Samanaikaisesti kirjastoissa on

jatkettu koulu yhteistyötä järjestämällä tiedonhaun ja kirjastonkäytön opetusta. Kaikenikäisille kirjaston asiakkaille olemme järjestäneet digitalkkari-neuvontaa, jonka tarkoituksena on neuvoa asiakkaita heidän omien digilaitteidensa käytössä.

Elokuusta alkaen kirjastoauto-palvelut ovat liikennöineet vain Salon autolla. Pysäkeillä käydään viiden viikon välein. Halikon auto jäi alkukesästä tauolle. Koulujen kesälomien aikana autot eivät ole kulkeneet. Halikon kirjastoauton kuljettaja jäi eläkkeelle syyskuun alussa. Syyskuun puolessavälissä kirjastoautossa aloitti oppisopimusopiskelija, jonka opintojen ohjaajana toimii vakituinen kirjastoautonkuljettaja-virkailija.

Kirjastopalvelut osallistui syyskuun alussa Taiteiden yö -tapahtumaan. Ohjelmassa oli muun muassa musiikkiesityksiä ja Muurlan opiston opiskelijoiden järjestämä työpaja, jossa pääsi kokeilemaan sarjakuvien tekemistä. Tarkasteltavana ajanjaksona kirjastoissa on järjestetty yleisöluentoja, joiden aiheet ovat vaihdelleet arkeologiasta, kirjallisuudesta, ympäristöasioista matkailuun ja vaeltamiseen. Kirjastojen näyttelytilat ovat olleet myös ahkerassa käytössä. Niiden teemat ovat vaihdelleet tekiäjien, aiheiden ja teosten valmistustekniikoiden mukaan.

Kirjaston käyttöjärjestelmä KOHA:n käyttövarmuutta on saatu lisättyä alkukesästä tehdyssä päivityksessä. Todettujen häiriötilanteiden määriä on saatu vähennettyä. Samalla käyttöjärjestelmän toimintoja on saatu nopeutettua. Kirjastopalveluiden menot tammi-syyskuulta ovat toteutuneet talousarvioon nähden 73,5 prosenttisesti. Myyntituottojen kertymä on 6 878 euroa (98,3 % tavoitteesta). Maksutuottojen kertymä on 13 005 euroa (81,3 % tavoitteesta). Vaski-kirjastot toimivat 18 kunnan alueella. Yhteinen kokoelma ja varausjono tarvitsevat toimivia logistisia järjestelyjä. KOHA-käyttöjärjestelmän käyttöön jälkeen vuonna 2021 kirjastojen välillä kulkevat aineistomäärät ovat pysyneet suurin piirtein samoina. Tarkasteltavana ajanjaksona muualta Vaski-kirjastoista Saloon saapui 2510 kirjalaatikkoa ja Salosta lähti muihin Vaski-kirjastoihin 2765 kirjalaatikkoa. Yhdessä laatikossa on keskimäärin 35–40 kirjaa. Salon sisäisissä kuljetuksissa aineistoa liikkui 1388 laatikkoa. Kuluneen vuoden yhdeksän kuukauden aikana Salon kirjastoissa tehtiin 588 062 lainausta. Viime vuoden syyskuussa vastaava luku oli 565 970.

Yleiset kulttuuripalvelut

Yleiset kulttuuripalvelut toteuttaa kuntien kulttuuritoimintalain (166/2019) mukaista toimintaa itse ja yhdessä paikallisten tekijöiden kanssa avustusten ja ostopalvelusopimusten avulla. Syyskuun loppuun mennessä tapahtumia on tuotettu laajasti eri puolilla Saloa yhteensä noin 630 kpl, joissa kävijöitä noin 82 700 henkilöä. Kasvua vuoden 2022 kävijämääriin on noin 20 %, tapahtumien määrä pysynyt ennallaan. Kokonaiskuvan saamiseksi lukemissa raportoidaan jatkossa sekä yleis- kohdeavustuksien että ostopalvelusopimuksin järjestetty toiminta. Aiemmin luvuissa ei ole huomioitu yleisavustuksien tuettua toimintaa, jonka osuus palvelutuotannossa on kuitenkin merkittävä (tapahtumista noin 65-70 %, kävijöistä noin 55 %).

Palvelutoiminnassa suurin muutos oli Kesä yhdessä -tapahtumasarjan siirtyminen vuoden 2023 alusta viestintä- ja suhdepalveluilta kulttuuripalveluiden koordinoitavaksi. Tapahtumasarjan sydämessä ovat edelleen uniikit kylä- ja

Syyskuu 2023 Sivistyspalvelut Vapaa-aikapalvelut

kotiseututapahtumat, mutta ohjelmistoa myös uudistettiin. Mukaan otettiin erilaisia, paikallista identiteettiä ja ympäristöä omaleimaisesti esiin nostavia sisältöjä kuten Vuohensaaren kesän lavatanssit, muinaistulien ilta Särkisalossa, Raatalan Humpparalli ja kansallispukujen tuuletus Kuusjoella. Yleisten kulttuuripalveluiden merkittävä rooli on toimia tapahtumasarjan tiedottajana ja markkinointikulut tulevat ylittämään alun perin budjetoidun määrärahan, johtuen osin myös painokustannusten ja ilmoitushinnojen noususta.

Kulttuuri-ohjelma on edennyt rivakasti yleisten kulttuuripalveluiden oman toiminnan, kuntalaisten ja taide- ja kulttuurikentän yhteistyökumppaneiden osalta. Tunnistettuja, toistuvia kehittämiskohteita ovat 1) taiteen ja kulttuurin lähipalveluiden lisääminen eri puolilla Saloa, 2) taiteen ja kulttuurin harrastajien ja ammattilaisten toimintaolosuhteiden parantaminen tilojen, toimintamallien, tietotaidon ja taloudellisten resurssien osalta, 3) toiminnan uudistaminen tekemällä entistä monipuolisempaa yhteistyötä, 4) kulttuurihyvinvointia edistävät toimenpiteet ml. yhteistyö sotesektorin kanssa ja arkiympäristön viihtyvyyden lisääminen ja 5) lasten ja nuorten kulttuuripalveluiden ja yhdenvertaisen kulttuurikasvatuksen kehittäminen. Kulttuuri-ohjelmatyön vaiheet ja kerätty materiaali on koottu Salon kulttuuripalveluiden verkkosivuille. Ohjelman on tarkoitus valmistua kevään 2024 aikana.

Osana kulttuuri-ohjelmatyötä on myös kartoitettu taiteen ja kulttuurin tilaolosuhteita eri tavoin - kyselyllä (17.2.-12.3.2023, vastauksia 19 kpl), keskustelutilaisuuksissa (16.2., 27.4., 5.5. ja 13.6.2023) sekä kokoamalla tiedot jo aiemmin kootusta aineistosta (Kulttuuri maaseudun voimavarana -hanke 2003-05, Salon kulttuuristrategia 2006-20 ja Salon teatteri- ja musiikkiselvitykset 2009-10). Olennainen huomio on, kulttuurin tilatarpeet eivät ole kahdessa vuosikymmenessä muuttuneet, eivätkä edistyneet. Kehittämiskohteita ovat edelleen 1) tilayhteistyö kaupungin kanssa, ml. varauskäytäntöjen ja hinnoittelun yhdenvertaisuus sekä tilojen käytön monipuolistaminen, 2) kaupungin ulkopuolisten toimijoiden kanssa tehtävän tilayhteistyön säännönmukaistaminen ja tilatuki tapahtumatoimintaan, 3) tarkoituksenmukainen, nykyaikainen monikäyttötila eri taiteenalojen harjoittelu- ja yleisötoimintaan sekä 4) viestinnän ja asiakaspalvelun kehittäminen. Kulttuurin tilaolosuhteiden kehittäminen ja toimeenpano edellyttää lisäresursseja (vetovastuu, henkilöstö, kaupungin sisäinen yhteistyö, rahoitus), jota ei yleisissä kulttuuripalveluissa tällä hetkellä ole.

Kulttuurihyvinvoinnin osalta merkittävä edistysaskel on kesällä 2023 saatu myönteinen valtionperintöpäätös kulttuurikaveri- ja luotsitoiminnan käynnistämiseen Salossa. Toimintaa voidaan kohdistaa ikäihmisten, kotoutujien tai esimerkiksi kehitysvammaisten henkilöiden hyvinvoinnin tukemiseen. Tarkoituksena on vahvistaa kaupunkilaisten yhdenvertaisuutta helpottamalla osallistumista, parantamalla esteettömyyttä ja kulttuurin saavutettavuutta. Monialainen ja sektorirajat ylittävä suunnittelu- ja valmistelutyö sekä työntekijän rekrytointi käynnistetään, kun tieto rahoituksen määrästä ja käyttöön saamisesta on vahvistettu kaupunkiorganisaation sisällä.

Lapsille, nuorille ja perheille suunnattuja kulttuuripalveluita toteutettiin omana toimintana mm. kulttuuritila Näkärin säännöllisen Lasten lauantai -ohjelmiston sekä keväällä aloitettujen Vauvaperjantaiden myötä. Lisäksi järjestettiin Lastenkulttuurin maaliskuu -teemakuukausi ja

koulujen talvilomalla toteutettiin vapaa-aikapalveluiden ja nuorisopalveluiden yhteistyönä Talvilomalla tapahtuu -konkaisuus. Lisäksi valmisteltiin syyslomalle vastaavaa konkaisuutta Syyskiekka-nimellä. Yleiset kulttuuripalvelut toimii koordinoivana tahona loma-aikojen ohjelmaa suunniteltaessa sekä osallistuu myös ohjelman toteutukseen mm. taidetyöpajasisällöin.

Kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulassa järjestettiin normaalin vuosiohjelmiston lisäksi ekaluokkalaisille ja päiväkodeille sirkussisältöjä alkuvuoden seututaiteilijayhteistyön kautta. Lisäksi toukokuussa järjestettiin yhteistyössä Salon musiikkiluokkien kuoron, Moisio Steel Bandin, Ikuisuus-yhtyeen, Moisio ja Uskelan koulujen sekä Salon musiikkiluokkien tukiyhdistyksen kanssa Salohallilla yhteistyökonserttikonsertti koululaisille. Konsertti oli osa Mental Health Art Weekin ohjelmaa. Konsertin toteutus oli iso ja näyttävä yhteistyöpanostus ja niin esiintyneet lapset ja nuoret kuin yleisökin saivat ikimuistoisen elämyksen. Konsertin järjestämisen vuoksi sisäiset tilavuokrat ylittävät budjetoidun määrärahan noin 9000 eurolla. Konsertin rakentaminen, yhteisharjoitukset sekä purku veivät ennakoitua enemmän aikaa ja lisäksi konsertin toteutus varmistui vasta talousarvion valmistumisen jälkeen. Tämän lisäksi nuoret kulttuurintekijät pääsivät esille kesämuusikkotoiminnan yhteydessä kesäkuussa, kun kulttuuripalveluissa oli kesätöissä kaksi nuorta muusikkoa.

Lisäksi lastenkulttuurisisältöjä oli mukana vuotuisissa tapahtumakokonaisuuksissa kuten tänä vuonna Taiteiden Yön kanssa samaan päivään osuneessa Itämeripäivässä sekä Kesä yhdessä -kiertueella. Lastenkulttuurin verkostotyötä, yhteistyötä sekä tiedottamisen käytäntöjä kehitettiin myös useissa työryhmissä missä yleiset kulttuuripalveluilla on edustus mukana, mm. MLL:n, Varhan ja kaupungin yhteistyöryhmässä sekä laajennetussa Lapsiyhtävällinen kunta -koordinaatioryhmässä.

Museopalvelut

Taidemuseo Veturitalli

Taidemuseo Veturitallissa kesällä 2023 esillä olleet Gert-rude Bellin ja Meeri Koutaniemen Kätketty vapaus sekä galleria Sivuraiteen Oliver ja Tellervo Kalleisen 101 kaikkien puolesta -näyttelyt houkuttelivat 16 093 vierailijaa kesäkauden aikana. Kesänäyttelyt olivat yleisöllisesti vilkkaat ja museolle tullut palaute hyvin positiivista. Kätketty vapaus -näyttelyn markkinoinnissa koeponnistettiin vaikuttajamarkkinointikampanja sosiaalisessa mediassa, mutta sen lopullista vaikuttavuutta tuloksessa on vaikea arvioida. Syyskuun lopulla museossa avattiin teknisesti haastava Jarno Vesalan näyttely, joka koostuu veistoksista ja media-intallaatioista. Galleria Sivuraiteessa avattiin Sanni Weckmanin näyttely Jälki. Veturitallin tuottama Überhund -näyttely avattiin puolestaan Mikkelin taidemuseossa.

Veturitalli tuotti näyttelyiden oheisohjelmaksi kesäksi ja syksyksi erilaisia pajoja ja taiteilijatapaamisia. Samalla on jatkettu yhteistyötä kansalaisopiston kanssa pedagogisen ohjelmiston tuottamiseksi sekä kahvilayhteistyötä Nuorisopalveluiden kahvila Metkan kanssa. Kesän lomakauden ajan kahvila Metkan toiminta oli tauolla. Syyskuun loppuun mennessä taidemuseo Veturitallin näyttelyissä oli vierailut 23 981 kävijää. Kokoelmatyössä valmisteltiin syksyn kokeelmaevakuointeja Varhan eri toimipisteistä sekä kaupungin eri toimipisteistä, teoksille piti hankkia väistötilaa sekä valmistautua varustamaan se asianmukaisin kalustein. Koska samat henkilöt hoitavat sekä kokoelmatyötä

että näyttelyiden tuottamista ja rakentamista, ovat kesä ja alkusyksy olleet varsin työntäyteisiä.

Salon historiallinen museo

Salon historiallisessa museossa jatkettiin kokoelmatyötä erityisesti valokuvakokoelmien osalta. Kokoelmien digitoitintyö jatkui Perniön valokuvakokoelmien parissa. Halikon museon valokuvakokoelmia on siirretty kokoelmahallintajärjestelmä Ainaan. Museo myös edisti sen asekkokoelmien hallintaan liittyvää prosessia sekä asekkoräijästötukseen saamista Poliisihallitukselta. Lupaprosessi oli jäänyt museosta riippumattomista syistä kesken.

Meritalon museopuutarhaan perustettiin viljelyhistorialtaan ja geneettiseltä perimältään merkittävistä sipulikukista ja pioneista koostuva varmuuskokoelma. Suomen kansallista geenivaraojelmalla koordinoi Luonnonvarakeskus (Luke).

Perniön museossa avautui kesäkuun alussa Aurora Reinhardin ja Catharina Kajanderin Perniön ja takaisin – erään suvun naiskohtaloita – näyttely. Meritalon museossa avautui samoin kesäkuun alussa Entten tentten – leluja ja leikkiä. Molempien museoiden palkatut museoammattilliset kesätyöntekijät kehittivät yhdessä museon henkilökunnan kanssa museoihin toistuvia tapahtumia sekä työpajoja. Kesäkauden kävijämääriä kaikista museoista ei ole saatu vielä syyskuun loppuun mennessä, Meritalon museossa vieraili kesäkuukausina 2430 kävijää ja Perniön museossa 1430.

Elektronikkamuseossa jatkettiin edelleen uuden verkkonäyttelyn kuvitusta ja tekstikorjauksia ja -tarkennuksia. Näyttely avautuu marraskuun alussa. Kävijöitä kuukausina 06-09 oli 2952 henkilöä, 20% enemmän kuin edellisenä vuonna samana ajanjaksona. Lapsille tuotettiin tarkasteluajana kaksi työpajaa, järjestettiin ryhmäopastuksia aikuisille ja opiskelijoille sekä osallistuttiin Taiteiden Yähän omalla ohjelmalla.

Syyskuun loppuun mennessä museopalveluiden pääsylippu- ja vuokratuotot ovat jo ylittäneet odotukset (108%), sen sijaan kulunmuodostus ei ole museopalveluissa kuukausitasolla tasaista vaan sidottu eri tuotantojen aikatauluihin. Näin esimerkiksi jo avautuneen Jarno Vesalan näyttelyn tuotantokulut sijoittuvat pääosin tarkastelujakson ulkopuolelle.

Kansalaisopisto

Vahvistettuja vapaana sivistystyönä toteutettavia valtionosuustunteja opistolla on 12 906 vuodelle 2023 ja niistä toteutui kevään aikana 8411 tuntia, kun tarjontaa lisättiin vielä kesälukukaudelle. Syyslukukaudelle on suunniteltu kaiken kaikkiaan 463 kurssia ja tunteja 11 209. Niistä on tämän hetken tiedon mukaan toteutumassa noin 380 kurssia ja 9900 tuntia, joista valtionosuustunteja 8282. Valtionosuustunnit ylittyvät kalenterivuoden aikana, mikäli loppuvuosi menee suunnitelman mukaan. Luvut ovat lähes identtiset viime vuoteen nähden. Talousarvioon nähden kokonaistuntikertymä on tämän hetken toteutuman ja loppuvuoden ennusteen mukaan talousarvion mukainen.

Myyntikoulutusta on toteutumassa edellisen vuoden tasolla lukuun ottamatta vuoden vaihteessa päättyneitä kuntouttavan työtoiminnan kurssitarjontaa. Myyntipalveluna toteutuu mm. yksilöopetuksen lisäaikakursseja ja suomen kielen koulutusta SPR:n vastaanottokeskukselle Halikossa sekä kielikursseja Medividan asiakkaille. Kaiken

kaikkiaan osallistujia (netto) on tähän mennessä 4732, joka on hieman enemmän kuin viime vuonna. Osallistujien määrä (brutto) on viime vuoden tasolla.

Opiston markkinointi ja viestintä tapahtuu useissa kanavissa. Tänä vuonna on uusina kanavina otettu käyttöön Uutiskirje, joita on julkaistu jo 4 kappaletta sekä Info TV opiston ala-aulassa. Eniten on lisääntynyt some -markkinointi, jota tehdään instagramissa ja facebookissa, vajaa 200 julkaisua kummassakin, eli lähes kaikkina työpäivinä jotain julkaistaan. Opisto on järjestänyt keväällä lehdistötilaisuuden ja kuluvan vuoden aikana on ollut muutamia lehtijuttuja ja maksettuja ilmoituksia on ollut 3. Markkinointityötä on raportointijaksolla tehty eri tapahtumissa; seniorimessut, taiteiden yä, harrastemessut, iltatori, Miesten vuoro, AMK minimessut, Voimalan tapahtumat ja päivystykset. Opisto tiedottaa tapahtumistaan, kuten keväällä toteutuneista konserteista myös kaupungin tapahtumakalenterissa. Yhteistyössä perusopetuksen kanssa saadaan markkinointia myös Wilma -viesteillä.

Valtionavustuksella oli raportointijaksolla käynnissä yksi hanke kotoutumisajan ylittäneille maahanmuuttajille. Hankkeeseen rekrytoitiin määräaikainen projektisuunnittelija elokuussa ja hanke jatkuu ensi vuoden kesäkuun loppuun asti. Hankkeessa on tavoitettu jo puolet suunnitellusta osallistujamäärästä ja palvelua on verkostoyhteistyössä kiitelty tarpeelliseksi. Hanke tukee yhdenvertaisuutta ja tasapuolista mahdollisuutta osallistua suomen kielen / muiden aiheiden kurseille mm. vaikeasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta erityisen syrjäytymisen vaarassa olevien kohdalla. Lisäksi valtionavustusta on käytettävissä opintotietolinä kurssimaksualennuksiin tietyissä kursseissa.

Kansalaisopiston toimintakate syyskuun lopussa on 63%. Toimintatuotot ovat kertyneet raportointivaiheessa kustannuksia nopeammin, joten toteutuma on alle tasaisen toteutuman.

Opistossa toteutettiin työsuojeluriskien arviointiin liittyvä vaarojen kartoituskysely Yhäntien ja Piritan yksiköissä. Näiden tulosten pohjalta on henkilöstön kanssa laadittu riskien arviointi ja kehittämistoimenpidesuunnitelmat näihin yksiköihin. Yksikköjen määräajoin tehtävät työpaikkaselvitykset ovat tulossa vielä loppuvuoden aikana.

Henkilöstön kehittämispäiviä on pidetty 2 ja osaamisen kehittämisessä ovat korostuneet verkkokoulutukset, joihin on osallistuttu hyvin aktiivisesti. Kevään henkilöstökyselyn QWL indeksi 82,9% ja esimiestyön alaindeksi 93,7%. Syksyn vastaavat tulokset 85,6% ja esimiestoiminta 94%. Opistossa on aloittanut siviilipalveluksen suorittaja syyskuussa ja tammi-syyskuun aikana ohjattavana on ollut yhteensä 6 työssä oppijaa.

Vapaa-ajan Itk	09/2022	09/2023	Muutos
Veturitallin kävijämäärä	15 308	23 981	56,7 %
Kirjaston lainojen määrä	565 970	588 062	3,9 %
Uimahallin kävijämäärä	120 057	154 951	29,1 %
Kansalaisopiston opiskelijat	9 677	9 613	-0,7 %

Talous

Syyskuun laskennallinen talousarvion toteumaprosentti on 75%.

Sisäisiä ja ulkoisia toimintatuottoja on tammi-syyskuun aikana toteutunut 1,5 miljoonaa euroa (76,4 % talousarviosta), mikä on noin 180 000 euroa enemmän viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

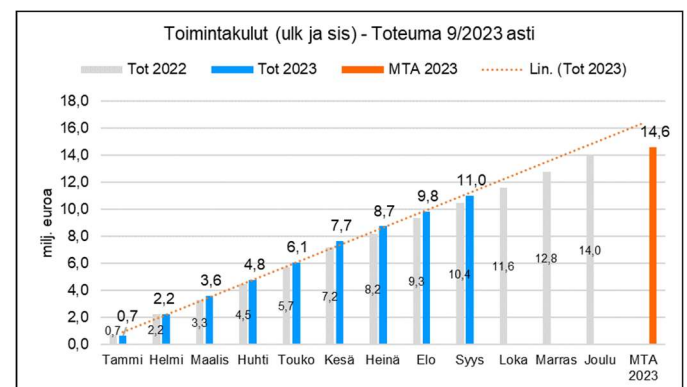
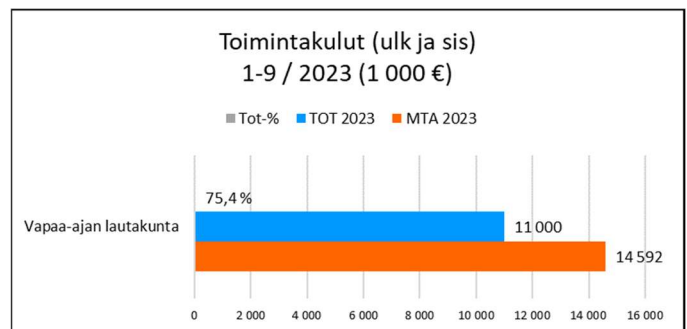
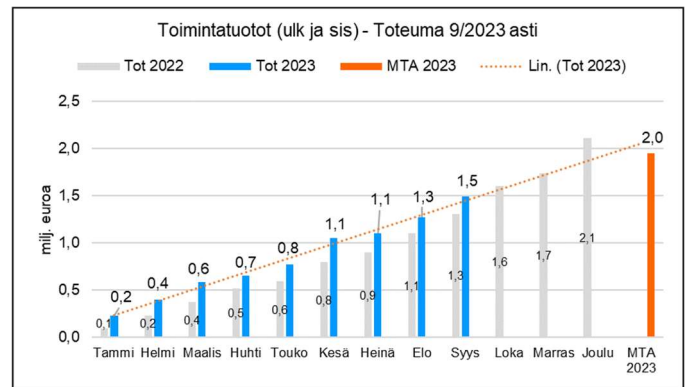
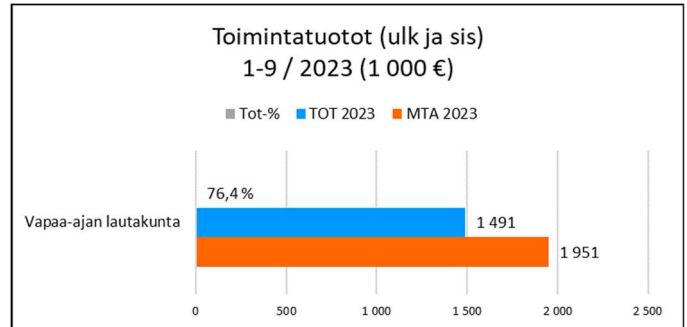
Myyntituottoja on toteutunut tammi-syyskuuna aikana yhteensä 680 000 euroa, joka on noin 64 000 euroa enemmän viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Euromääräisesti suurin kasvu, noin 80 000 euroa, tulee uimahallin myyntituotoista.

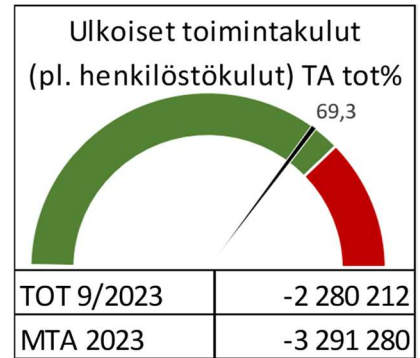
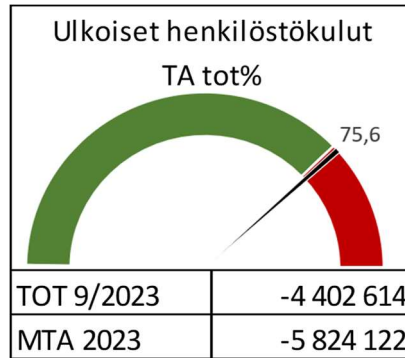
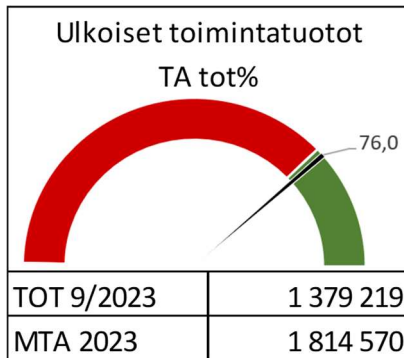
Maksutuotot ovat nousseet 30 000 euroa viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna, toteuma on talousarvion tasolla. Tuet ja avustukset ovat toteutuneet yli talousarvion ja kasvaneet viime vuoteen verrattuna noin 35 000 euroa. Muut toimintatuotot ovat myös nousseet viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna noin 53 000 euroa.

Sisäisiä ja ulkoisia toimintakuluja on toteutunut 11,0 miljoonaa euroa, mikä on noin 560 000 euroa enemmän kuin viime vuoden tammi-syyskuussa. Talousarvion toimintakulujen toteuma on 75,4 % eli toimintakulut ovat toteutuneet lähes talousarvion mukaisesti. Palvelujen ostoja on toteutunut tammi-syyskuun aikana talousarvion nähden 68,3 %, aineita, tarvikkeita ja tavaroita 68,0 %, avustuksia 87,8 % ja muita toimintakuluja 80,1 %.

Henkilöstökuluja on kirjattu tammi-syyskuun aikana 4,4 miljoonaa euroa eli noin 120 000 euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Henkilöstökulujen osalta talousarvion toteuma on 75,6 %. Kunta-alan sopimusten sopimuskausi on 1.5.2022-30.4.2025. Kesäkuusta alkaen henkilöstökustannuksia nostaa sopimuksen mukaisesti tehtävä yleiskorotus sekä järjestelyerät. Kesäkuussa maksettiin 467 euron kertapalkkio koko henkilöstölle, lisäksi toinen kertapalkkio (120 ja 150 euroa) maksettiin tiettyjen sopimusten piirissä olevalle henkilöstölle.

Vuoden 2023 talousarvio on nettositova lautakuntatasolla eli lautakuntien ulkoinen toimintakate on valtuuston nähden sitova. Lautakuntaa sitova ulkoinen toimintakate on -5,3 miljoonaa euroa, 72,6 % talousarviosta (-5,2 miljoonaa euroa ja 74,6 % v. 2022).

TULOSLASKELMA 1 000 € (ulkoinen)	KUM TOT 9/2023	MTA 2023	TOT % MTA 2023	KUM TOT 9/2022	Muutos ed.vuosi	Muutos% ed.vuosi
Vapaa-ajan ltk yhteensä						
Myyntituotot	644	896	71,8 %	521	122	23,5 %
Maksutuotot	254	336	75,7 %	224	30	13,4 %
Tuet ja avustukset	206	186	110,9 %	170	36	21,0 %
Muut toimintatuotot	275	397	69,3 %	230	45	19,7 %
Toimintatuotot yhteensä	1 379	1 815	76,0 %	1 146	234	20,4 %
Henkilöstökulut	-4 403	-5 824	75,6 %	-4 285	118	2,7 %
Palvelujen ostot	-1 058	-1 602	66,0 %	-1 026	31	3,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-684	-1 008	67,8 %	-635	49	7,8 %
Avustukset	-353	-402	87,8 %	-278	75	26,9 %
Muut toimintakulut	-185	-279	66,4 %	-158	27	17,2 %
Toimintakulut yhteensä	-6 683	-9 115	73,3 %	-6 382	301	4,7 %
Toimintakate	-5 304	-7 301	72,6 %	-5 237	-67	-1,3 %
Vapaa-aikapalvelut						
toimintatuotot	0	0	0,0 %	0	0	0,0 %
toimintakulut	-29	-98	29,7 %	-80	51	-63,6 %
Kulttuuripalvelut						
toimintatuotot	260	241	107,7 %	206	54	26,0 %
toimintakulut	-1 344	-1 733	77,6 %	-1 222	-122	10,0 %
Kirjastopalvelut						
toimintatuotot	105	118	89,1 %	63	42	66,8 %
toimintakulut	-1 752	-2 363	74,1 %	-1 639	-113	6,9 %
Liikuntapalvelut						
toimintatuotot	736	1 111	66,3 %	605	131	21,7 %
toimintakulut	-2 427	-3 270	74,2 %	-2 190	-236	10,8 %
Kansalaisopisto						
toimintatuotot	278	345	80,7 %	272	6	2,4 %
toimintakulut	-1 131	-1 651	68,5 %	-1 251	120	-9,6 %

Olennaiset toimintaan ja talouteen liittyvät tapahtumat

Hallinto

Hallinnon osalta suurin menoerä, pelastuslaitoksen mak-suosuus, poistui kaupunkikehityslautakunnan alaisuudesta toiminnan siirtyessä hyvinvointialueelle. Hallintoon on varattu määrärahaa asiantuntijapalveluille mm. Kärävuoren kalliosortuman johdosta tehtävien toimenpiteiden suunnitteluun.

Maankäyttöpalvelut

Kaavoitusohjelman mukaisia kaavahankkeita on viety eteenpäin. Hankkeiden edistämistä hidastaneet ja hankaloittaneet, kaavoituksen henkilökunnassa tapahtuneet vaihdokset, alkavat helpottaa. Perehdyttäminen vie kuitenkin aikaa. Suunnittelutarveharkintaa ja poikkeamista edellyttäviä hankkeita on runsaasti ja näihin liittyvällä neuvonta- ja ohjaustarpeella on iso työllistävä vaikutus. Keskenäisiä rantakaavoja valmisteltiin hallinnolliseen käsittelyyn. Tonttien varaustilanne on suunnilleen vuoden 2022 tasolla. Kiinteistönmuodostuksessa on keskitytty lohko-maan asemakaavan mukaisia katualueita kaupungin omistukseen. Yksityisteiden kunnossapitoavustukset on maksettu keväällä ja perusparannusavustusten hakuaika vuodelle 2024 päättyi elokuussa. Osoitteiden osalta on käyty läpi osoitejärjestelmän periaatteiden vastaisia osoitteita.

Maankäyttöpalvelut	1-9 2023	1-9 2022	Muutos-%
Kaupanhavistuksia	26	28	-7,1 %

Yleisten alueiden ylläpito ja kehittäminen

2023 alkuvuosi on ollut sääolosuhteiltaan normaali ja työt ovat edenneet suunnitellusti. Maailman tilanteesta johtuva yleinen kustannustason nousu on aiheuttanut indeksikorotuksen työkonepalvelujen hankintaa. 2021 kilpailutettuihin hintoihin nähden indeksikorotus on 24,1%. Ennusteen mukaan kuitenkin koko palvelualueen 2023 talousarvioon ei ole tulossa ylitystä.

Investointihankkeet ovat pääsääntöisesti edenneet suunnitellusti. Suunnittelupalveluiden puitesopimuskilpailutuksen hankintaprosessi on kestänyt huomattavasti pidempään kuin 2023 talousarviota laadittaessa on ajateltu. Tällä on ollut vaikutusta Tehdaskadun kiertoliittymän ja Perniön kevyenliikenteensillan rakentamiset siirtyvät ensi vuoteen. Kummankaan hankkeen siirtymisellä ei ole käytännössä haittaa; Perniössä palvelee vanha silta ja Poliisitalon hanke myös siirtyy vuoteen 2024. Molemmien hankkeiden suunnitelmat saadaan valmiiksi 2023 aikana ja rakentaminen päästää kilpailuttamaan heti alkuvuodesta 2024.

Torin sähköistyshanke siirtyy vuoteen 2024 kevääseen, koska saimme hankkeen tarvikkeiden kilpailutuksessa ai-noastaan yhden tarjouksen ja tarvikkeiden toimitus olisi ollut vasta 1/2024.

Suurimpana riskinä on normaalia kovemmat sää olosuhteet, jotka kasvattavat kunnossapidon kustannuksia sekä maailman tilanteesta johtuvasta epävarmuudesta, materiaalien ja energian poikkeuksellisen korkea hintataso. Talousarvio on laadittu normaaliin sääolosuhteiden mukaisesti sekä hintojen nousu on huomioitu maltillisesti. Mikäli loppuvuoden sääolosuhteet ovat normaalit ovat riskit hallinnassa.

Tilapalvelut

Tilapalveluiden käyttömenot ja toimintatuotot ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Uusi sisäilma-asiantuntija on päässyt hyvin mukaan porukkaan ja sisäilmaan liittyviä asioita on saatu vietyä eteenpäin ja parempaan suuntaan.

Vuosikorjaukset ja investoinnit ovat menneet suunnitelmien mukaisesti ja näissä on onnistuttu hyvin. Vuosikorjaukset ovat pääosin valmiit, loppuvuodeksi pieniä töitä vielä riittää. Energiasäästökorjauksia on saatu tehtyä. Kaupungintalon katolle asennettiin aurinkopaneelit. Armfeltin koulun urakasta on saatu tarjoukset ja urakka pääsee alkamaan tämän vuoden puolella. Jäähallin hankesuunnittelu on käynnissä.

Rekrytoinneissa on käynnissä kiinteistöyönjohtaja sekä kiinteistöhuoltohenkilö. Talotekniikkamestarin hakua ei ole vielä saatu käyntiin. Henkilöstökulut ovat budjetoidulla tasolla.

Tilapalvelut	1-9 2023	1-9 2022	Muutos-%
Sähkökulutus (MWh)	14 621,8	15 221,5	-3,94 %

Ravitsemis- ja puhtaanapito

Yhteisen suunnitelman mukaisesti osa Varhan kautta Kaarea Oy:lle, vuoden alusta siirtyneestä hoivan ruokatuotannosta ja -ateriapalvelusta valmistettiin ja toimitettiin asiakkaille Halikon Kimaran ammattikeittiöstä Kaarea Oy:n toimesta.

Sen sijaan Salon suurimman koulun Armfeltin koulun ruuan ravitsemispalvelut valmisti, haastavaan tilanteeseen suunnitellulla ja sovitulla ruokalistalla Salon keskuskeittiössä ja toimitti Armfeltin koulun ruokasaliin tarjolle ja asiakaspalveluun. Kimara-ammattikeittiössä tehtiin astiahuolto ja ravitsemispalveluiden työntekijät kulkivat ruokakuljetuksen mukana tai omilla autoillaan Kimaran ja keskuskeittiön väliä. Näin toimien Kimara-ammattikeittiössä työskentelee ”sulassa sovussa” kahden eri organisaation työntekijöitä. Sisäisiä ruuankuljetuskustannuksia ja myös ulkoisia henkilökuntakustannuksia kyseisen, välttämätön toimintamalli kuluttaa enemmän. Syyskuun lopulla järjestettiin Kaarea Oy:n esityksestä, yhteinen Teams-palaveri. Asiaa: Kaarea Oy:lle tehtävät peruskorjaukset- ja laajennukset ammattikeittiöissä eivät ehdi kuluvan vuoden loppuun mennessä valmiiksi, jotenka sovittiin kyseisen väistöajansysteemin jatkuvan vielä, 30.4.2024 asti.

Henkilöstöasiaa: Kesäkuussa järjestettiin kaupungin ohjeistusten mukaisesti koko Ravun henkilöstöä koskevat

kehittämispäivät 6- 9.6.2023, Salon Lehmirannassa. Päivistä saatiin hyvää palautetta ja ne onnistuivat yliodotusten. Kesäkuussa tehtäväkohtaiset palkankorotukset ilahduttivat meitä kaikkia, samoin syyskuussa aloitettu työkenkien hankintaprojekti.

Paljon työtä vaatinut ja hankintaosaamistamme lisännyt, valtuuston TA-kokouksessa 2020 päätetty, ns. puhtaanapidon ostopalvelupilotointiprojekti saatiin hankintatyön osalta valmiiksi toukokuussa. Kaupungin hallitus päätti Ollikkalan koulu- ja päiväkotikiinteistön, sis. liikuntatoulu- ja musiikkiopiston tiloja, ostopalvelutuottajaksi Arkea Oy:n kesäkuun kokouksessaan. Sopimus on kaksivuotinen: 2024-2025 + kaksi optiota ja asiakkaana kaupungin sivistystoimi.

Ravitsemispalveluissa, Vastuulliset ruokapalvelut kehittämishanke päättyi hankkeena syyskuun lopussa, jatkuen tietenkin osana arkea ja sen perustehtävää.

Ravitsemispalveluissa merkittävä hankinta: kaksi, kahden 300L:n sekoittavan ja jäädyttävän ammattikeittiöpatayhdistelmän uusintahankinta aloitettiin huhtikuussa, kesäkuussa toimittajaksi valittiin ns. Sarastia -sopimuksesta Metos Oy ja yhteistyö- asennuspalaveri järjestettiin Metos Oy:n, LVIS-töiden ostopalvelutoimijan, kaupungin tilapalveluiden- ja ravitsemispalveluiden välillä 8.9. Salon keskuskeittiöllä. Samassa rakenteellisessa yhteydessä uusitaan myös keskuskeittiön lattia- ja alaseinäpinnoitetta, sisäilmasyistä.

Puhtaanapidossa perustehtävää eli ylläpito- ja perussivousta tuotettiin entiseen malliin. Panostettiin perehdyttämiseen, erityisesti ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden näkökulmasta katsoen ja yhteistyössä Salon ammatti-instituutin kanssa. Kaupungin puhtaanapidosta löytyy, mm. ukrainalaisille opiskelijoille mm. venäjänkielinen tulkki.

Ravitsemispalvelut	1-9 2023	1-9 2022	Muutos-%
Suoritteet	1 700 000	2 111 250	-19,5 %

Puhtaanapitopalvelut	1-9 2023	1-9 2022	Muutos-%
Siivotut m2	135 000	133 000	1,5 %

Liikennepalvelut

Liikennepalvelujen vastuulla olevat kuljetukset ovat sujuneet suunnitelmien mukaisesti. Joukkoliikenteen käyttö on jatkanut kasvuaan ja Paikussa tehtyjen nousujen kumulatiivinen kertymä oli syyskuun lopussa 15,5 % edellisen vuoden vastaavaa aikaa suurempi. Kesän maksuton Paikku-kampanja innosti vielä edellistä kesää enemmän

matkustamaan joukkoliikenteellä. Kampanjalla edistettiin osaltaan myös strategian mukaisesti kestävästä liikkumisesta

Salossa. Kesäkampanjan aikana tehtiin lähes 49 000 matkaa, joka oli yli 20 % enemmän kuin kesän 2022 kampanja-aikana ja viisinkertainen määrä kesään 2021 verrattuna. Kesäkampanjan aikana tehtyyn Paikun kesäkyselyyn saatiin lähes 400 vastausta. Paikussa parhaana

pidettiin vaihto-oikeutta ja säännöllisiä vuorovälejä. Eniten puolestaan kaivattiin aikaisempien asiakaskyselyjen tavoin yhteyksiä viikonloppuisin ja iltaisin. Elokuussa alkoikin keväällä päätetty iltalinjakokeilu. Kokeilusta on tullut poikkeuksellisen paljon positiivista palautetta ja sen markkinointiin tullaan syksyn aikana panostamaan, jotta

kokeilusta saadaan mahdollisimman hyvä hyöty. Matkustajat ovat ottaneet hyvin omakseen myös kesän alussa käyttöönotetun lähimaksun. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen lapsiasiakkaat siirtyivät syksyllä Varhan omiin kuljetuksiin, minkä jälkeen on tarkasteltu koulukuljetuskalustomäärän tarvetta. Alkusyksystä on myös käynnistetty vuoden 2024 kuljetushankintojen valmistelutyö.

Liikennepalvelujen kustannuskehitys on säilynyt tammi-syyskuussa talousarvion mukaisena. Elokuussa indeksikorotuksia tehtiin ainoastaan ateriakuljetuksiin. Muiden sopimusten osalta hinnat pysyivät samana tai laskivat. Hyvinvointialueen käynnistymisen mukanaan tuomat epävarmuustekijät kustannuskehityksessä eivät ole toistaiseksi realisoituneet. Kaupungille jääneiden ruokakuljetusten kustannukset tulevat alittamaan arvioidun ja koulukuljetusten osalta pysyttäneen talousarviossa. Toimintatuottojen osalta palvelu- ja joukkoliikenteessä kehitys on ollut positiivista. Syyskuun loppuun mennessä palvelu- ja joukkoliikenteen toimintatuotot ylittivät koko vuodelle 2023 talousarvion kirjatut, poislukien joukkoliikenteen valtionavustuksen, joka maksetaan kaupungille takautuvasti vasta seuraavan kalenterivuoden alussa. Liikennepalvelujen arvio on, että KELA:lta saatava korvaus opiskelijoiden matkustuksesta ja lipputulototeutuma tulevat yhteensä olemaan n. 150 000 euroa talousarvion arvioitua suuremmat. Lipputulojen kasvuun vaikuttaa osittain kertaluonteisesti tammi-huhtikuussa joukkoliikenteelle myönnetty arvonlisäverovapaus.

Liikennepalvelut	1-9 2021	1-9 2022	1-9 2023	Muutos-%
Paikun nousumäärät (kpl)	285 900	395 500	457 600	15,7 %
Paikun lipputulot (€)	305 300	329 100	423 700	28,7 %

Kehittämis-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Toiminta on edennyt työllisyysohjelman ja talousarvion mukaisesti. TE-palvelu-uudistuksen 2025 valmistelu on tässä vaiheessa edennyt tulevan Salon työllisyysalueen yhteistyösopimuksen ja järjestämissuunnitelman päätöksentekoon. Loppuvuodesta 2023 päästään valmistelemaan uutta työllisyysohjelmaa 2024-2027 ja tarkemmin TE-palveluja perustettavalle työllisyysalueelle.

Hyvinvointialueuudistus näkyy monin tavoin toiminnassa. Arjessa työntekijöiden yhteistyö sujuu hyvin, mutta suurimpana haasteena on kuntouttavan työtoiminnan määrien merkittävä lasku tänä vuonna, kun palvelun järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueelle. Elokuun lopussa oli 176 asiakasta palvelussa, laskua vuoden takaiseen tilanteeseen -204. Waltin toimitilojen käyttöä koskeva Varhan vuokrasopimus on valmistumassa. Kuntouttavan työtoiminnan yhteistoimintasopimus on voimassa.

Kaupungin palkkatukityöllistäminen on edennyt alkuvuosipainotteisesti. Veloitetyöllistettävien määrä on ollut arvioitua isompi tänä vuonna (44/30). Uutena toimintana ollaan keväällä käynnistetty viheralueisiin kanssa ns. Viherisku-toimintaa, johon on työllistetty pisimpään työtömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä työskentelemään suunnitelluissa projektikohteissa. Tämän vuoden osalta kaupungin palkkatukipaikat on täytetty (yht. 120,5 hlöä) ja suunnitteilla on vuoden 2024 työllistäminen, johon

1.7.2023 voimaan astunut palkkatukiudistus tuo muutoksia.

Työmarkkinatukikustannukset ovat pysyneet alle budjetoidussa, tammi-syyskuussa yhteensä 2 288 992 eurossa eli 68 % budjetoidusta.

HelppoSalon ja Väylä-hankkeen toiminta etenee suunnitellusti. HelppoSalon osalta maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluihin myönnettiin jatkorahoitus kaudelle 1.9.2023-31.8.2024. Väylä-hankkeelle (ESR) on niin ikään saatu jatkoa ajalle 1.9.-31.12.2023. Työllisyyspalelujen uusi ESR+ hankerahoitushakemus (1.8.2023-31.7.2026) koskien kotoutujien työllisyyden edistämistä on jätetty rahoittajalle yhdessä Someron kaupungin ja Yrityssalon kanssa jo keväällä 2023 ja sen käsittely on edelleen kesken.

Kuntakokeilun asiakasmäärä kasvoi alkuvuodesta erityisesti tilapäisen suojelun piirissä olevien ukrainalaisten kuntakokeiluun siirtymisen johdosta. Viime viikkoina asiakasmäärä on lähtenyt nousemaan, mikä saattaa johtua heikkenevästä työllisyystilanteesta. Asiakkaiden alkupalveluissa tilanne on ruuhkautunut ja muutosta seurataan nyt tarkasti.

Työllisyyspalvelut	8/2023	8/2022	Muutos-%
Työttömyys -%	8,4 %	8,8 %	-0,3 %

Talous

Toteumia aiempiin vuosiin verrattaessa on otettava huomioon hyvinvointialueuudistuksen mukanaan tuomat muutokset organisaatorakenteessa, joten luvut eivät ole vertailukelpoisia keskenään.

Lisäksi on huomioitava, että jälleen syyskuussa tehtiin kirjanpidon yhteydessä talousarviomuutos, jossa työllistämistukipalkat siirrettiin tuottojen ja kustannusten osalta käytön mukaisesti kunkin yksikön talousarvioon, kun ne talousarviossa on alun perin varattu keskitetysti työllisyyspalveluiden lukuihin.

Toimintatuottojen ja -kulujen laskennallinen toteuma syyskuun lopussa on 75 %. Toimintatuottoja (ulkoiset ja sisäiset) on tammi-syyskuun aikana toteutunut 38,4 miljoonaa euroa, joka on alle talousarvion (70,3 % talousarviosta). Alitukselle on useita syitä. Tilapalveluiden vuokratuottojen toteuma hyvinvointialueelta jää talousarviosta, syystä että talousarvio laadittiin sen hetkisten tietojen perusteella. Lisäksi puhtaanapalveluiden laskutus hyvinvointialueelta on edelleen kesken ja näkyy vasta lokakuun kirjanpidossa. Liikennepalvelujen myyntituotoissa on kesän aikana kertynyt luonnollisesti notkahdusta johtuen kesäkuun alhaisemmista matkustusmääristä sekä loppukesän maksuttomasta kesäkampanjasta. Edellisten lisäksi on huomioitava, että maankäyttöpalvelujen maavuokrien toinen erä laskutetaan lokakuussa.

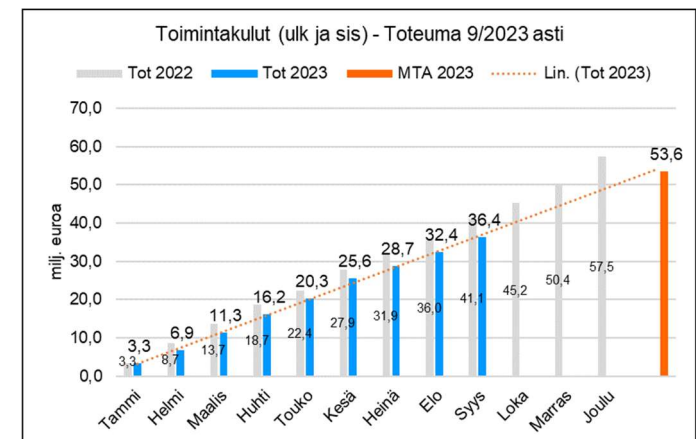
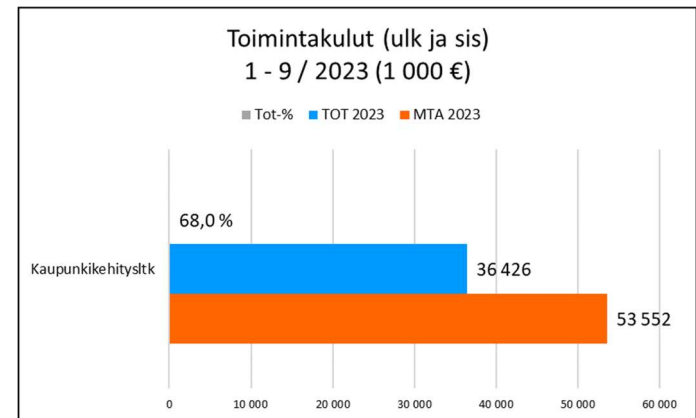
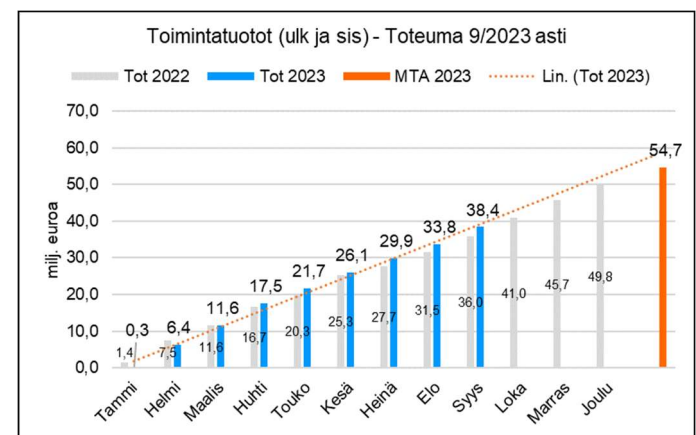
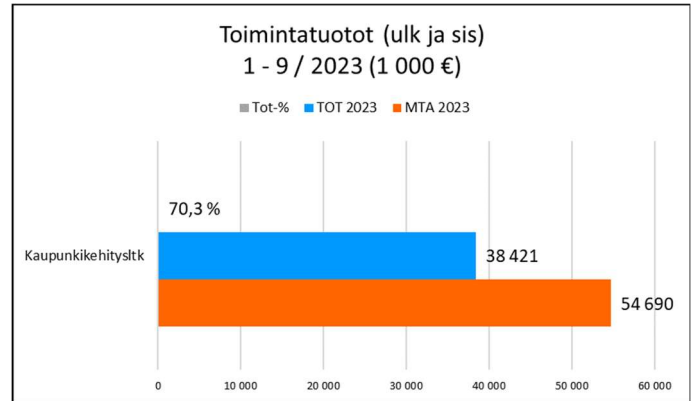
Toimintakuluja (ulkoiset ja sisäiset) on toteutunut niin ikään alle talousarvion, 36,4 miljoonaa euroa, joka on 68 % talousarviosta.

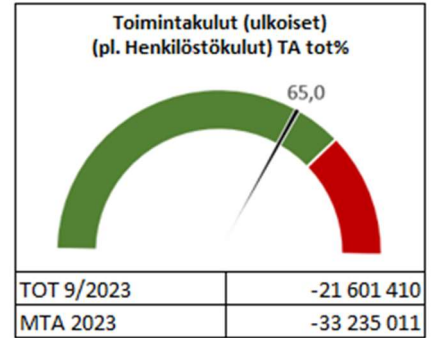
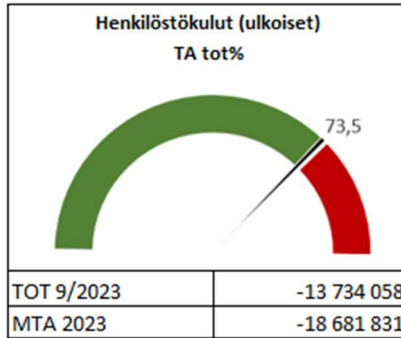
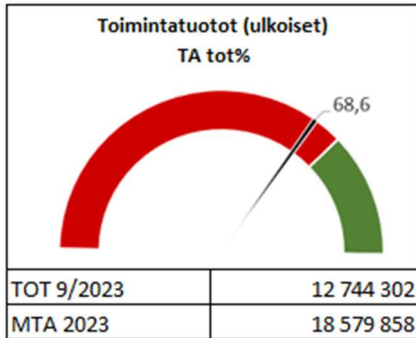
Henkilöstökulujen toteuma on jää kokonaisuudessaan hiekan alle talousarvion toteuman ollessa 73,5 %. Varsinaiset palkat jäävät talousarviosta kuitenkin enemmän edelleen vaikuttavan resurssivajeen vuoksi (toteuma 72,6 %). Henkilösivukulut sen sijaan ylittävät talousarvion johtuen Kevan tasausmaksujen laskentaperiaatteiden muuttumisesta, jonka johdosta lautakunnan määräraha on vuoden 2023 talousarviossa liian pieni.

Palvelujen ostoissa jäätiin reilusti talousarviosta, toteuman ollessa 62,8%. Tähän vaikuttaa eniten liikennepalveluissa kuljetuspalvelujen laskujen erääntyminen maksettavaksi kuukauden viiveellä kaupungin maksuehtojen mukaisesti.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -kuluryhmän toteuma on myös alle talousarvion, toteuma 65,8 %. Suurin vaikutus on varsinkin lämmitys- ja sähkölaskujen maksuaikataululla sillä laskut erääntyvät niin ikään kuukauden viiveellä.

Lautakuntaa sitova ulkoinen toimintakate on -22,6 miljoonaa euroa, mikä on alle talousarvion toteuman ollessa 67,8 %.

TULOSLASKELMA 1000 € (ulkoinen)	KUM TOT 09/2023	MTA2023	TOT % TA2023	KUM TOT 09/2022	Muutos ed.vuosi	Muutos% ed.vuosi
Kaupunkikehitysltk yhteensä						
Myyntituotot	1 108	1 621	68,3 %	1 079	29	2,7 %
Maksutuotot	149	137	108,6 %	283	-135	-47,6 %
Tuet ja avustukset	1 021	1 170	87,3 %	930	92	9,9 %
Muut toimintatuotot	10 467	15 652	66,9 %	4 044	6 423	158,8 %
Toimintatuotot yhteensä	12 744	18 580	68,6 %	6 335	6 409	101,2 %
Henkilöstökulut	-13 734	-18 682	73,5 %	-14 418	-684	-4,7 %
Palvelujen ostot	-11 486	-18 276	62,8 %	-14 334	-2 849	-19,9 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 744	-10 249	65,8 %	-7 227	-483	-6,7 %
Avustukset	-2 747	-3 930	69,9 %	-2 918	-171	-5,9 %
Muut toimintakulut	-624	-780	79,9 %	-901	-277	-30,8 %
Toimintakulut yhteensä	-35 335	-51 917	68,1 %	-39 799	-4 464	-11,2 %
Toimintakate	-22 590	-33 337	67,8 %	-33 463	10 873	32,5 %
Hallinto						
toimintatuotot	7	0	0,0 %	0	7	0,0 %
toimintakulut	-158	-385	41,0 %	-3 240	3 082	-95,1 %
Maankäyttöpalvelut						
toimintatuotot	3 072	4 426	69,4 %	3 229	-158	-4,9 %
toimintakulut	-2 015	-3 145	64,1 %	-2 199	184	-8,4 %
Yl.alueiden ylläp. ja kehitt.						
toimintatuotot	224	268	83,4 %	183	41	22,4 %
toimintakulut	-3 878	-5 265	73,7 %	-4 289	412	-9,6 %
Tilapalvelut						
toimintatuotot	7 331	11 204	65,4 %	1 119	6 212	555,0 %
toimintakulut	-8 643	-12 846	67,3 %	-8 104	-539	6,7 %
Ravitsemis- ja puhtaanapito						
toimintatuotot	424	698	60,7 %	498	-74	-14,9 %
toimintakulut	-9 541	-12 143	78,6 %	-10 504	962	-9,2 %
Liikennepalvelut						
toimintatuotot	690	945	73,0 %	521	169	32,5 %
toimintakulut	-4 924	-8 986	54,8 %	-5 261	337	-6,4 %
Kehittämis-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut						
toimintatuotot	997	1 038	96,0 %	785	212	27,0 %
toimintakulut	-6 176	-9 147	67,5 %	-6 201	26	-0,4 %

Investoinnit

TULOT	MTA 2023	TOT 1-9/2023	Tot %
Uusinvestoinnit			
Maa- ja vesialueet	0	77 004	0,00 %
Rakennukset/Kiinteä omaisuus	0	744	0,00 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	125 000	0	0,00 %
Osakkeet ja osuudet	0	0	0,00 %
YHTEENSÄ	125 000	77 748	62,20 %

MENOT	MTA 2023	TOT 1-9/2023	Tot %
Korvausinvestoinnit			
Rakennukset/Kaupunkikeh.palv.hankkeet	-3 957 500	-1 434 046	36,24 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-3 325 500	-1 356 898	40,80 %
Koneet ja kalusto	-796 000	-202 875	25,49 %
Laajennusinvestoinnit			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-562 000	-284 530	50,63 %
Koneet ja kalusto	-230 000	-129 631	56,36 %
Uusinvestoinnit			
Maa- ja vesialueet	-1 000 000	-591 683	59,17 %
Rakennukset/Sivistystoimen hankkeet	-50 000	-2 898	5,80 %
Rakennukset/Kaupunkikeh.palv.hankkeet	-840 000	-3 358	0,00 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-1 179 000	-379 929	32,22 %
Koneet ja kalusto	-520 000	-323 321	62,18 %
Osakkeet ja osuudet	-1 328 900	-989 962	74,49 %
YHTEENSÄ	-13 788 900	-5 699 131	41,33 %

Olennaiset toimintaan ja talouteen liittyvät tapahtumat

Rakennusvalvonta

Rakentamisen lupia on haettu alkuvuonna vähemmän verrattuna viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Myös lupapäätöksiä on tehty vähemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Asiakkaat ovat ostaneet Lupapiste Kaupan asiakirjoja n. 25 % enemmän kuin vastaavaan aikaan viime vuonna. Asiakirjoja on digitoitu sähköiseen arkistoon suurin piirtein saman verran (11 821 kpl) kuin viime vuonna vastaavaan aikaan (12 198 kpl).

Rakennetun ympäristön valvontakohteita (mm. luvaton rakentaminen, rumentava ulkoarastointi, hulevesihaitat yms.) on ollut enemmän (123 kpl) kuin vastaavaan aikaan viime vuonna (96 kpl).

	1-9 2022	1-9 2023	Muutos-%
Rakennusvalvonta:			
Myönnetyt luvat	432	358	-17,1 %
Uudet lupahakemukset	449	427	-4,9 %

Ympäristönsuojelu

Vuosi alkoi tavanomaisesti, mutta on muuttunut loppuvuotta kohti kiireisemmäksi. Kesäajan kiirettä helpotti määräaikainen ympäristönsuojelutarkastaja.

Maa-ainesten oton valvonnan laskutustiedot selvitettiin ja maa-ainesvalvonnan laskut lähtivät asiakkaille maaliskuussa. Syyskuun lopussa oli vireillä neljä maa-aineslupahakemusta, kolme yhteiskäsittelylupahakemusta ja kaksi ympäristölupahakemusta. Tammi-syyskuussa lautakunta päätti kahdesta yhteiskäsittelyluvasta.

Nakolinnan alueella saatiin kesäkuussa päätökseen syksyllä 2022 alkanut hanke Salon pölyttäjälinna, jonka tavoitteena oli parantaa pölyttäjien olosuhteita metsään kohdistuvilla hoitotoimilla.

Erilaisia viranhaltijapäätöksiä on tehty 37, joista 20 on koskenut käytöstä poistetun öljysäiliön jättämistä maahan ja 16 oli meluilmoituspäätöksiä. Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia on tehty syyskuun loppuun mennessä 33 kpl.

	1-9 2022	1-9 2023	Muutos-%
Ympäristönsuojelu:			
Jätevesi- yms. lausunnot	44	36	-18,2 %
Muut päätökset ja luvat yms.	217	273	25,8 %

Ympäristöterveydenhuolto

Salon ja Someron ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue aloitti 1.1.2023. Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia on tehty tammi-syyskuun aikana elintarvikehuoneistoihin 182/266 (68%), terveydensuojelulain mukaisessa valvonnassa 100/162, (62%), tupakkalain valvonnassa 29/45 (64 %) ja lääkelain nikotiinikorvausvalmisteiden valvonnassa 18/25 (72 %). Valvonnassa ollaan kaikilta osin vähän jäljessä laskennallisesta tavoitteesta 75%. Yhteistyön käynnistäminen on vienyt alkuvuodesta aikaa varsinaiselta valvonnalta ja terveydensuojeluvälvonnassa on lisäksi ollut suunniteltuihin voimavaroihin verrattuna vajausta.

Eläinlääkintähuollossa toiminnan haavoittuvuus on pienentynyt Somero-yhteistyön myötä, sillä praktikkoeläinlääkäreiden määrä nousi kolmesta viiteen. Molemmat valvontaeläinlääkärin virat ovat olleet täytettyinä kesäkuusta alkaen ja suunnitelmallisia eläinsuojelutarkastuksia ilmoituksenvaraiseen toimintaan (esim. tallit, eläinhoitolat, kennelit) on pystytty aloittamaan. Toteuma syyskuun lopussa 30/61 (50%). Varsinais-Suomen alueen pieneläinpäivystys hankitaan jatkossakin eläinsairaala Vettorista, Raisiosta. Aiemmasta sopimuksesta poiketen uudessa sopimuksessa on kunnilta perittävä kuukausimaksu. Sopimus on voimassa 1.9.2023-31.12.2024.

	1-9 2022	1-9 2023	Muutos-%
Terveysvalvonta:			
Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset	301	329	9,3 %

Huom. Vuosien 2022 ja 2023 tarkastusluvut eivät ole vertailukelpoisia johtuen yhteistoiminta-alueen aiheuttamista muutoksista. Muutoksia on tapahtunut sekä suunniteltujen tarkastusten lukumäärissä että resursseissa.

Maaseutupalvelut

Maaseutupalveluiden vuosi 2023 (tammi-syyskuu) on sisältänyt kiirettä, paljon muutoksia, kouluttautumista ja koulutusten järjestelyjä. Vuoden 2023 aikana on läpikäyty koko tukijärjestelmään kohdistuneita sisällöllisiä ja teknisiä muutoksia. Uuden tukijärjestelmän vuoksi viljelijöiden asiakaspalvelun tarve on ollut edellisvuosia suurempi. Maataloustukiehtojen yksityiskohdat, sateliittivalvonta, viljelijöiden käyttöön tullut Vipu-mobiili, tukien maksatuksiin liittyvät aikataulumuutokset ja tukihakemusten kesään ja alkusyksyyn kohdistuva muutosmahdollisuus ovat herättäneet monenlaisia kysymyksiä.

Vuosi alkoi eläintukihakemusten muutoksilla ja siihen liittyvällä käsittelytyöllä. Sokerijuurikkaan kuljetustukien käsittely ajoittui seuraavaksi ja samalla työ kohdistui tulevien pinta-alatukimuutosten opiskeluun ja viljelijäkoulutuksiin. Erilaisia tukikoulutuksia järjestettiin Salon viljelijöille runsaasti sekä Teams-yhteydellä että läsnäolotilaisuuksina. Koulutuksiin osallistui yhteensä yli 900 henkilöä.

Touko- ja kesäkuussa työpäivät täyttyivät peltotukihakemusten asiakaspalvelutehtävistä ja tukihakemuksiin liittyvistä tarkastuksista. Uusia työtehtäviä olivat vuonna 2023 pienten korvauskelpoiseksi myönnettävien alojen käsittely ja myöhemmin syksyllä sateliittiseurannan selvityspyyntöjen käsittely ja peltolohkojen hallinnantarkastukset. Myös peltolohkojen muutoskäsittelyä oli runsaasti alkukesän aikana.

Kesän hukkakaura-, hirvieläinvahinko- ja petovahinkotarkastusten jälkeen teimme tiedotteita ja koulutuksen syysilmoituksista ja siihen liittyvästä aikataulumuutoksesta. Syksy jatkuu ympäristösitoumusten käsittelyllä ja tukihakemusten maksatuksiin liittyvillä tehtävillä. Salon kaupungin vuokrateltojen kilpailutus päättyy vuonna 2023 lokakuussa.

Talous

Suurin yksittäinen muutos rakennus- ja ympäristölautakunnan talousarviossa verrattuna vuoteen 2022 on vuoden 2023 alusta muodostettu Salon ja Someron ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue, jonka järjestämisvastuu on Salon kaupungilla. Tämän johdosta Saloon siirtyi henkilöstöresursseja sekä muita toiminnasta aiheutuvia kuluja. Toisaalta tuottopuolella lisääntyi myynti- ja maksutuotot sekä Someron maksama osuus nettokustannuksista. Edellä mainituista syistä vuodet eivät ole täysin vertailukelpoiset ympäristöterveydenhuollon lukujen osalta.

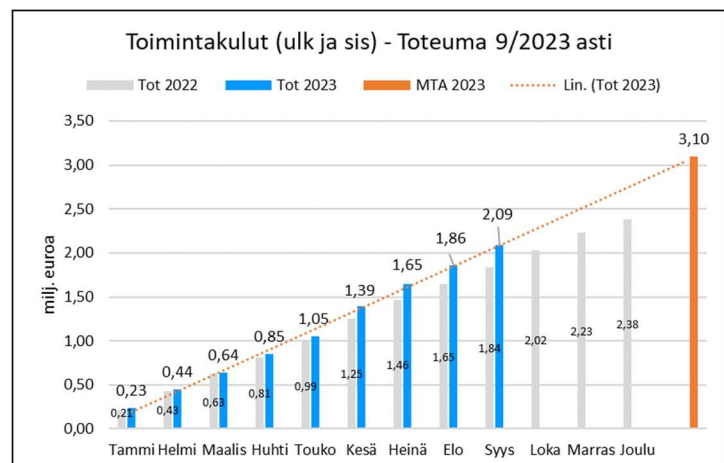
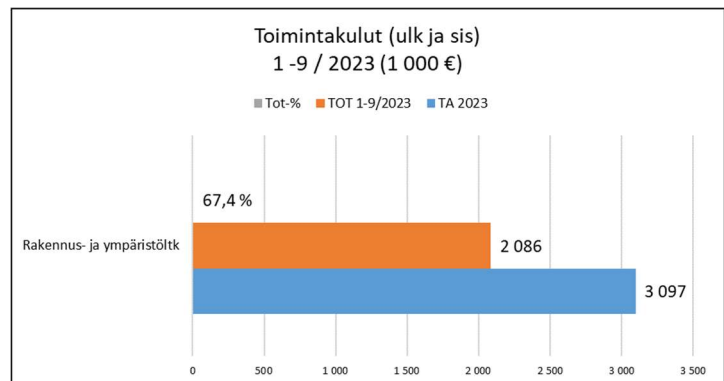
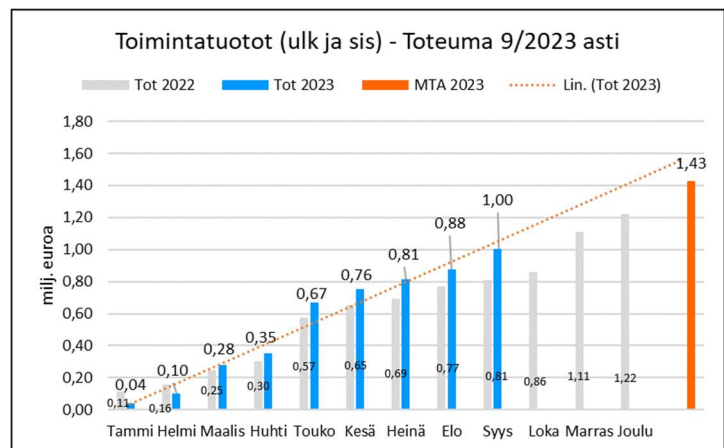
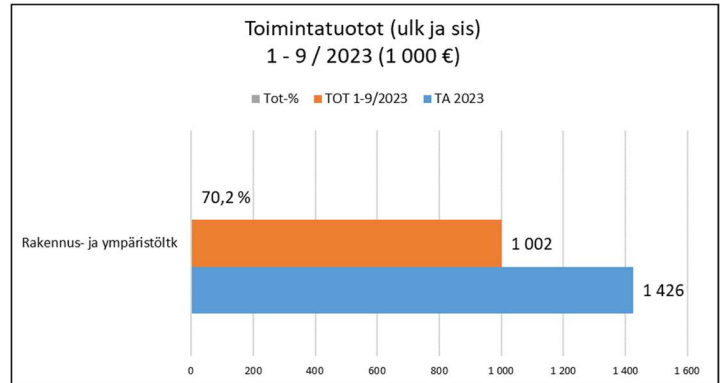
Toimintatuottojen ja -kulojen laskennallinen toteuma syyskuun lopussa on 75 %. Lautakunnan tammi-syyskuun toimintatuottojen (ulkoiset ja sisäiset) toteuma on 1,0 miljoonaa euroa, joka on 70,2 % talousarviosta ja jää täten alle talousarvion. Rakennusvalvonnan maksutuotot lupamaksujen osalta ovat jääneet talousarviosta, sillä rakennuslupia on haettu alkuvuonna arvioitua vähemmän. On myös huomattava, että maaseutupalvelujen pellonvuokrien toinen erä laskutetaan vasta loppuvuodesta eikä näy siten vielä syyskuun kirjanpidossa. Sen sijaan ympäristönsuojelun maksutuotot ylittävät talousarvion syystä, että alkuvuodesta laskutettiin maa-aineslupien valvontamaksut. Ympäristöterveydenhuollon terveystalouden maksutuotot näyttävät myös ylittävän talousarvion, mutta syynä on se, ettei kaupungin sisäisiä valvonta- ja perusmaksuja ole budjetoitu.

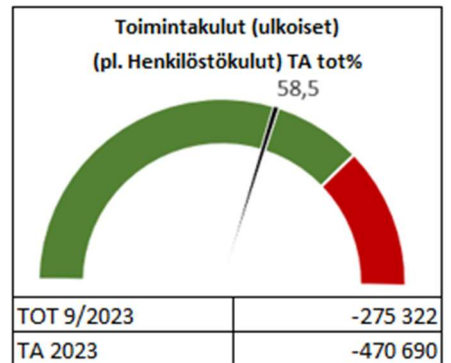
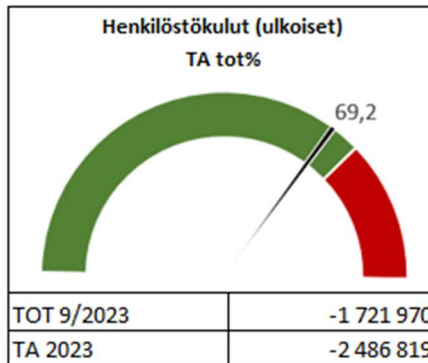
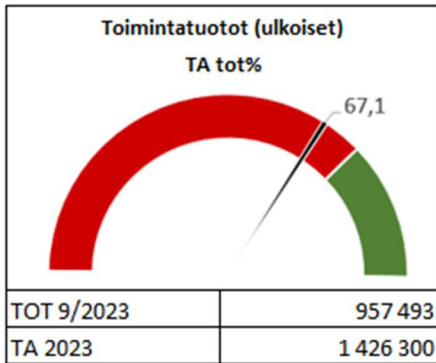
Toimintakuluja (ulkoiset ja sisäiset) on toteutunut 2,1 miljoonaa euroa ja ne ovat niin ikään alle talousarvion toteuman ollessa 67,4 %.

Suurin erä, henkilöstökulut, ovat lautakuntatasolla reilusti alle talousarvion toteuman ollessa 69,2%. Syynä tähän on sekä rakennusvalvonnan ja ympäristöterveydenhuollon resurssivaje. Sen sijaan ympäristönsuojelun ja maankäyttöpalvelujen henkilöstökulut ovat hivenen yli talousarvion.

Myös muut toimintakulujen kuluryhmät henkilöstökulujen lisäksi jäävät alle talousarvion.

Lautakunnan ulkoinen toimintakate on -1,0 miljoonaa euroa, mikä on alle talousarvion toteuman ollessa 67,9 %.

TULOSLASKELMA 1000 € (ulkoinen)	KUM TOT 09/2023	TA2023	TOT % TA2023	KUM TOT 09/2022	Muutos ed.vuosi	Muutos% ed.vuosi
Rakennus- ja ympäristöltk yhteensä						
Myyntituotot	311	408	76,2 %	53	258	482,9 %
Maksutuotot	455	695	65,5 %	524	-69	-13,2 %
Tuet ja avustukset	14	0	0,0 %	17	-3	-16,3 %
Muut toimintatuotot	177	323	54,9 %	171	6	3,5 %
Toimintatuotot yhteensä	957	1 426	67,1 %	765	192	25,1 %
Henkilöstökulut	-1 722	-2 487	69,2 %	-1 505	216	14,4 %
Palvelujen ostot	-208	-342	60,7 %	-187	21	11,1 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-15	-25	60,1 %	-12	3	22,3 %
Avustukset	-11	-17	63,2 %	-5	6	0,0 %
Muut toimintakulut	-42	-86	48,3 %	-33	8	25,2 %
Toimintakulut yhteensä	-1 997	-2 958	67,5 %	-1 743	254	14,6 %
Toimintakate	-1 040	-1 531	67,9 %	-978	-62	-6,3 %
Rakennus- ja ympäristövalv.hallinto						
toimintatuotot	0	0	0,0 %	0	0	0,0 %
toimintakulut	-14	-63	21,9 %	-66	53	-79,3 %
Rakennusvalvonta						
toimintatuotot	181	351	51,5 %	272	-91	-33,4 %
toimintakulut	-483	-684	70,6 %	-463	-21	4,5 %
Ympäristönsuojelu						
toimintatuotot	112	110	102,0 %	134	-22	-16,6 %
toimintakulut	-473	-648	73,0 %	-432	-40	9,4 %
Ympäristöterveydenhuolto						
toimintatuotot	487	642	75,8 %	188	299	158,9 %
toimintakulut	-822	-1 276	64,4 %	-567	-255	45,0 %
Maaseutupalvelut						
toimintatuotot	177	323	54,9 %	171	6	3,5 %
toimintakulut	-205	-286	71,7 %	-215	10	-4,4 %

Olennaiset toimintaan ja talouteen liittyvät tapahtumat

Huhti-syyskuun aikana on vakiinnutettu toimintaa monen tehtävän osalta, kun täyttämättä olleet tehtävät on saatu täytettyä. Vesihuollon toimitilat siirrettiin Satamakadulta kaupungintalolle toukokuussa. Varikkotilat on kesän ja alkusyksyn aikana siirretty Halikkoon. Ajanmukaiset toimija varastotilat ovat parantaneet työnteon edellytyksiä. Liikelaitoksen organisaatiomuutos on päätetty tulevan voimaan 1.10.2023 alkaen, ja muutoksen edellyttämät tehtävien tarkistukset on valmisteltu.

Vedentuotannon kokonaismäärä on laskenut viime vuodesta vedenkulutuksen vähennyttyä. Raportointijaksolla tapahtui yksi poikkeama veden laadussa, kun Perniön alueen vedentuotannossa elokuussa tapahtuneen häiriön vuoksi veden laatua jouduttiin varmistamaan lisäkloorauksella. Tapahtuneen vuoksi ennakoivaa tarkkailua ja kunnossapitoa on lisätty vedentuotannon kohteissa. Muilta osin vedentuotanto ja -jakelu on toiminut normaalisti. Salon keskustan pienemmän vesisäiliön kuntoarvio valmistui, ja säiliölle tullaan teettämään kattavat peruskorjaus. Pullassuon vedentuotantolaitoksen aurinkoenergiajärjestelmä otettiin käyttöön ja sillä katetaan noin 30 % tämän laitoksen energiatarpeesta.

Vedentuotannon ja -jakelun hallintaa on kehitetty usealla projektilla. Vedentuotannon ja jakelun automaatiojärjestelmän kokonaisuus valmistui. Vedenjakelujärjestelmän mallinnustyö on käynnistetty, ja jatkossa mallilla voidaan mm. simuloida erilaisia käyttötilanteita. Kunnossapidon ennakoitua ja dokumentointia on kehitetty koko liikelaitoksen osalta merkittävästi ja kaudella on perehdytetty työntekijöitä järjestelmän käyttöön ja kehitetty toimintoja.

Jätevedenpuhdistamoiden puhdistustulos on täyttänyt muilta osin lupaehdot, mutta keskuspuhdistamon ja Perniön puhdistamoiden tulos ei kevään tarkkailukerralla täyttänyt puhdistusvaatimuksia fosforin osalta. Puhdistustavoitteesta jäämisen syynä on kevään runsaat sade- ja valumavedet, jotka heikensivät puhdistustulosta. Puhdistamolle päätyvien vuotovesien määrän vähentämiseksi on ryhdytty toimenpiteisiin. Toukokuussa saatiin päätös Kiskon puhdistamon ympäristöluvan tarkistuksesta. Tiukentuneiden lupaehtojen edellyttämiin toimenpiteisiin on ryhdytty.

Keskusjätevedenpuhdistamon mädättämön korjausten vuoksi lietteenkäsittely on ollut edelleen siirrettynä ulkoiselle toimijalle ja tämä on nostanut kustannuksia. Kaasukellon ja mädättämön kunnostukset ovat loppusuoralla. Ulkoisen toimijan käyttö voidaan lopettaa vaiheittain marraskuun aikana.

Myös jäteveden puhdistuksen ja viemäröinnin hallintaa kehitetään usealla hankkeella. Pumppaamoiden analytiikkaohjelman käyttöönotto alkoi elokuussa. Ohjelman avulla voidaan kohdentaa

korjauksia ja muita toimenpiteitä kriittisimmille viemäröintialueille. Keskuspuhdistamon automaatiojärjestelmän uudistaminen on valmisteltu.

Keskuspuhdistamolla saneerattavana on ollut piha-alueet määräyksiksi vastaaviksi.

Pienemmillä puhdistamoilla on tehty automaatioon ja toimintaan liittyviä perusparannuksia. Kaikille neljälle puhdistamolle teetettiin sähkön määräaikaistarkastukset ja havaittuja puutteita on korjattu.

SUORITTEET

Liikelaitos	1-9 2022	1-9 2023	Muutos-%
Veden myynti m ³	1 754 328	1 698 448	-3,2 %
Jäteveden myynti m ³	1 427 186	1 385 051	-3,0 %
Liittymät	14 735	14 784	0,3 %

TOIMINTAKATE

	MTA2023	Tot 1-9/2023	Käyttö-%
Vesilaitos	1 903 758	1 449 486	76,1 %
Viemärlaitos	2 209 320	1 169 963	53,0 %
Yhteensä Liikelaitos Salon Vesi	4 095 918	2 615 223	63,8 %

Talous

Tammi-syyskuun osalta toimintatuottoja on kertynyt 6,4 miljoonaa euroa, joka on 68,3 % talousarviosta. Syyskuun tilanteessa laskennallinen toteuma on 75 % joten tuotot ovat reilusti alle talousarvion. Eroa vuoden takaiseen ajan-kohtaan on -2,8 %.

Talousarvio 9,3 miljoonaa laadittiin sillä periaatteella, että käyttö-, perus- ja liittymämaksuihin ei tullut muutoksia viime vuodesta. Vaikkakin liittymämäärät ovat hieman nousseet, on myydyin veden ja vastaanotetun jäteveden määrät laskeneet viime vuosina ja vuoden 2023 toiminta-tuotot tulevat toteutumaan alle talousarvion.

Toimintakuluja on toteutunut 3,7 miljoonaa euroa, joka on myös alle talousarvion, toteuman ollessa 71,9 %. Vastaa-vana ajankohtana viime vuonna toteuma oli 3,2 miljoonaa euroa. Kasvua vuoden takaiseen toimintakulujen toteu-maan on 16,2 %.

Suurin kasvu toimintakuluissa vuoden takaiseen tilantee-seen nähden tulee viemärilaitoksen puolelta sekä palvelui-den ostoista että materiaalikuluista. Tähän vaikuttaa suu-relta osin keskusjäteveden puhdistamon mädättämön korjaukseen liittyvät ennakoimattomat kulut. Esimerkiksi lietettä on jouduttu kuljettamaan muualle tämän vuoden aikana lähes 0,3 miljoonan euron edestä.

Koko liikelaitoksen tasolla palvelujen ostojen toteuma tammi-syyskuussa on 85 % talousarviosta ylittäen näin reilusti talousarvion.

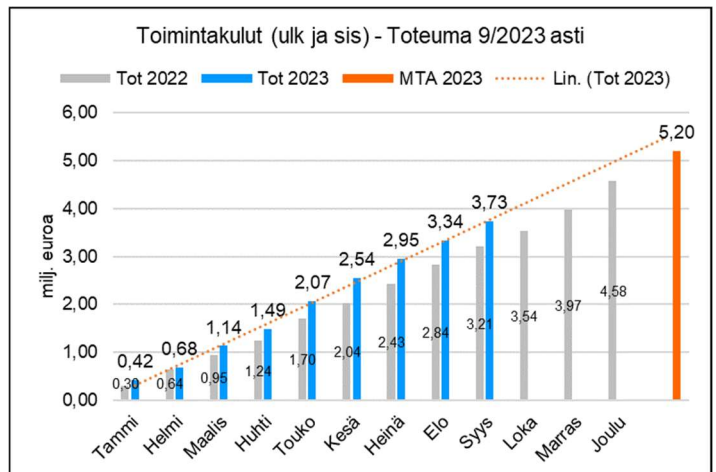
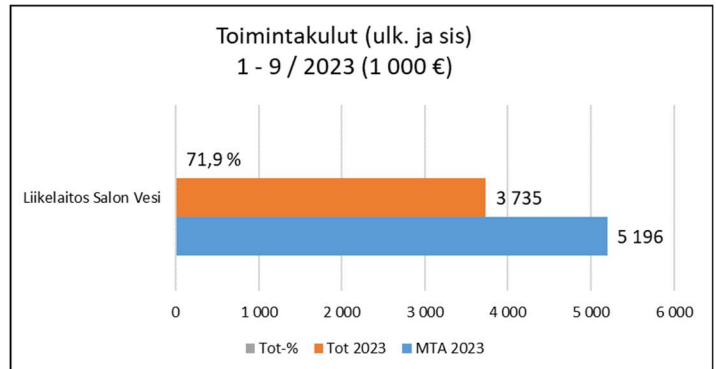
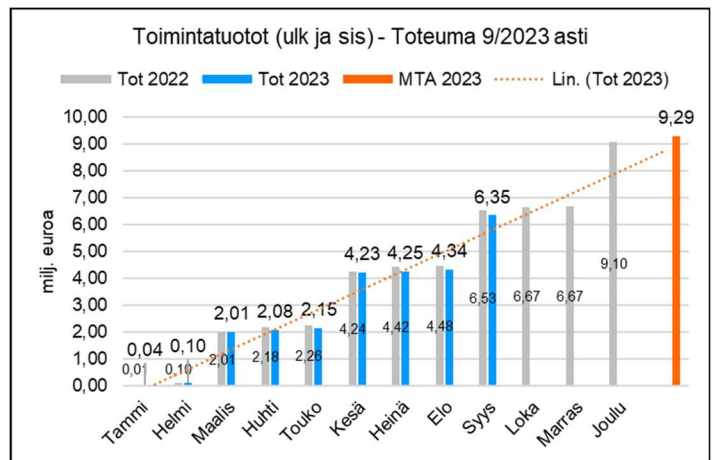
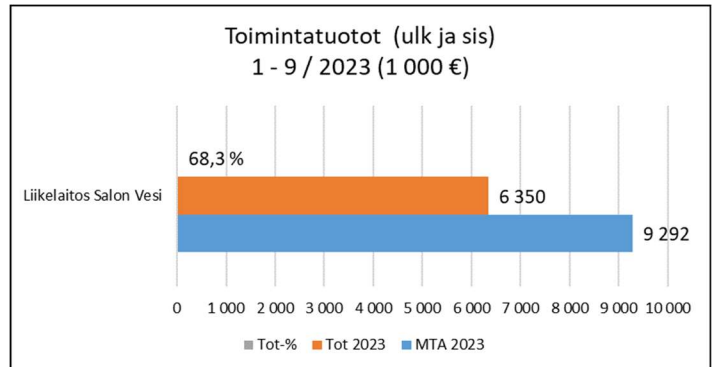
Aineet, tarvikkeet ja tavarat kululajin toteuma koko liike-laitoksen osalta on 69,3 % ja jää siten alle talousarvion. Varsinkin sähkön hinnannousu on ollut maltillisempaa kuin talousarvion laadintavaiheessa ennakoitiin.

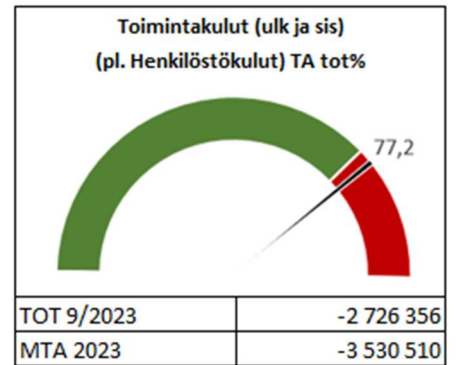
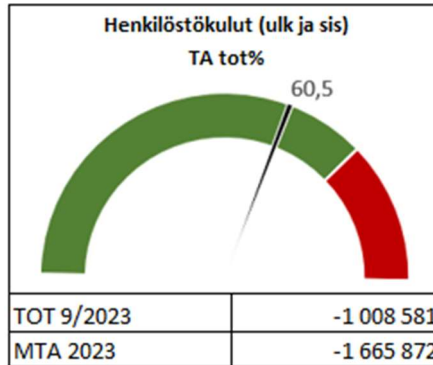
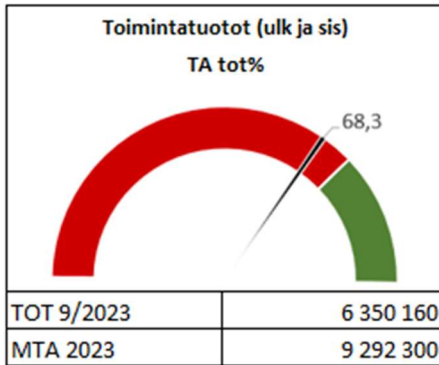
Henkilöstökulujen toteuma on huomattavasti alle talous-arvion toteuman ollessa 60,5 % talousarviosta. Henkilös-tökulujen alhaiseen toteumaan vaikuttaa alkuvuoden resurssivaje sekä se, ettei talousarviossa hyväksytyjä uusia toimia ole pystytty täyttämään.

Syyskuun kirjanpidon yhteydessä tehtiin talousarvionmuu-tos, jossa työllistämiskipalkat siirrettiin tuottojen ja kus-tannusten osalta käytön mukaisesti kunkin yksikön talous-arvioon, kun ne talousarviossa on alun perin varattu keskitetyksi työllisyyspalveluiden lukuihin. Vaikutus liike-laitoksen lukuihin on kuitenkin pieni.

Koko liikelaitos Salon Veden toimintakate syyskuun lo-pussa on 2,6 milj. euroa, joka on 63,8 % talousarviosta ja jää siten alle talousarvion. Vesilaitoksen toimintakate ylittää talousarvion ollen 76,1 % ja viemärilaitoksen jää alle talousarvion (toteuma 53 %) johtuen juurikin alku-vuoden suurista edellä mainituista kulueristä.

Investointeja on syyskuun loppuun mennessä toteutunut 21,9 % talousarviosta.

TULOSLASKELMA 1000 €	KUM TOT 9/2023	MTA2023	TOT % TA2023	KUM TOT 9/2022	Muutos ed.vuosi	Muutos% ed.vuosi
Vesihuoltolaitoksen johtokunta						
Myyntituotot	6 334	9 287	68,2 %	6 512	-178	-2,7 %
Tuet ja avustukset	5	5	0,0 %	5	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	11	0	0,0 %	16	-5	-31,6 %
Toimintatuotot yhteensä	6 350	9 292	68,3 %	6 534	-184	-2,8 %
Henkilöstökulut	-1 009	-1 666	60,5 %	-990	19	1,9 %
Palvelujen ostot	-1 468	-1 726	85,0 %	-1 106	362	32,7 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 150	-1 661	69,3 %	-1 013	137	13,5 %
Muut toimintakulut	-109	-144	75,5 %	-105	3	3,1 %
Toimintakulut yhteensä	-3 735	-5 196	71,9 %	-3 214	521	16,2 %
Toimintakate	2 615	4 096	63,8 %	3 320	-704	21,2 %
Vesilaitos						
Toimintatuotot	2 810	4 076	68,9 %	2 900	-90	-3,1 %
Toimintakulut	-1 360	-2 172	62,6 %	-1 284	-77	6,0 %
Toimintakate	1 449	1 904	76,1 %	1 616	-167	-10,3 %
Viemärlaitos						
Toimintatuotot	3 540	5 216	67,9 %	3 634	-94	-2,6 %
Toimintakulut	-2 370	-3 007	78,8 %	-1 925	-445	23,1 %
Toimintakate	1 170	2 209	53,0 %	1 709	-539	-31,5 %

Investoinnit

INVESTOINNIT

TULOT	MTA 2023	TOT 1-9/2023	Tot %
Investointiavustukset ja osuudet	0	0	0,00 %
YHTEENSÄ	0	0	0,00 %
MENOT	MTA 2023	TOT 1-9/2023	Tot %
Korvausinvestoinnit			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-3 590 000	-892 698	24,87 %
Koneet ja kalusto	-160 000	-30 003	18,75 %
Laajennusinvestoinnit			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-200 000	0	0,00 %
Uusinvestoinnit			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-450 000	-39 872	8,86 %
YHTEENSÄ	-4 400 000	-962 573	21,88 %

